

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznika, ter volja po pošti prejeman na avstro-ogrsko šolske in vse leto 26 K, vsak pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, vaju za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vplačila in ročnine se ne odira. — Za ostanke plačila se od petersburske petice vrata po 12 h, če se ostanke enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se tevdé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vojkove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Shod v Ribnici.

Kar se je videlo pred pol letom nemogoče, postalo je vsled konsumnega poloma v Ribnici in Dolenjski vasi mogoče. Ribniški kmetje in krošnjari se bunijo proti dr. Šusteršiču in Jakliču. Ko je ta dva človeka dr. Tavčar dne 8. decembra v Ribnici iz kože deval, bilo je toliko pritrevanja, ploskanja in navdušenja, kakor smo ga na naših shodih do sedaj kvečjemu le v Vipavi doživeli. Pač res vse razmere v klerikalni trdnjavi ribniški so se korenito spremenile, in to v prvi vrsti po krivdi ondotnih popov! Te je naš shod tudi v srce zadel. V »Slovenca« so brzojavili: »Šusteršičeve laborije mu niso dale miru. Prignalo ga je v Ribnico. Včerajšnji Tavčarjev shod pa je bil žalosten. Živahni ugovori. Velik nemir ves čas. V eni uri vse končano. Ribničanje priredili mačjo godbo. Dr. Tavčar je prenočil v Ribnici. Ni se upal zvečer v Ljubljano.« — Priznati moramo, da je s to brzojavko klerikalna lažnjivost dospela na svoj vrhunec. Skrbeli bodemo, da se razširi »Slovenčeva« laž po celi ribniški dolini, da vsi Ribničanje sprevidijo, kako mojstri laži so njihovi dušni pastirji. In ti lažnjivci trdijo, da imajo ključ do nebes v svojih rokah! Da je bil naš shod na vse strani znamenit, v to imamo najmanj šeststo — pri! Ako ribniški farji samo jedno pričo dobe, ki bi hotela s svojo prisego potrditi lažnjivo klerikalno brzojavko, pa smo takoj pripravljeni, popolnoma se spokoriti, ter s celo svojo redakcijo prestopiti v tretji red sv. Františka. Na shodu so bili samo štirji klerikalci, in zvečer pri odhodu vlaka je kakih deset Marijnih »devic« pripeljalo kopico svojih nezakonskih otrok na kolo-dvor, in ta družbica je res, pa še le v trenutku, ko je prišel vlak odhajati, nekaj žvižgala. Poprej pa so bile farovške babnice in njih otrodički prav mirni, tako, da ni nikdo slutil, da prismojene ženske kaj nameravajo. Dr. Tavčar pa je res ostal v Ribnici, ker je takoj, ko je pri Arkotu izstopil, in ko torej še vedel ni, kak bode shod, naročil sobo za prenočišče. Dr. Tavčar se ne boji niti popov, še manj pa njihovih bab. Shod je trajal dve uri, ter se je točno pričel ob štirih. Zborovalo se je v prostornem salonu Arkotovega hotela. Ta salon, kakor obširna pred-soba, bila sta polna zborovalcev. Leti so izvolili predsednikom gospoda dr. Schifferja iz Ribnice, podpredsednikom pa župana iz Loškega potoka, ki je na shod pripeljal s sabo dolgo vrsto zavednih svojih občanov, in katerega govor je pozneje napravljaj uprav velikanske vtise.

Predsednik dr. Schiffer pozdravi zborovalce, obljublja dostojno voditi razpravo, ter prosi, da naj se tudi nasprotniki, če jih je kaj navzočih, ravnaajo po tem načelu. Vsak bode lahko govoril, kolikor bo hotel!

Na to se podeli beseda

dr. Ivanu Tavčarju,

ki je govoril nekako tako-le:

Predzadnjo nedeljo imeli so Ribničanje iz Dobropolja shod v vaši uredi in iz Ljubljane prišel je k vam tudi dr. Šusteršič. Upal sem, da je

prišel ta mož po resnih opravkih v Ribnico.

Klerikalci v Ribnici.

Ko sem slišal o velikih stiskah, in o težavah, v katere so spravili klerikalni konsumarji slovenskega kmeta okrog Ribnice, sem si dejal: vest ga peče in sedaj je prihitel na mesto nesreče in s sabo je prej kot ne privlekel celo in težko torbo srebrnih grošev, da priskoči ž njimi na pomoč ubogim kmetom, katere je on sam zapeljal in zavodil v sedanjo nezgodo. (Pritrevanje.) Res, prinesel je s sabo torbo, pa ne polno grošev, pač pa napolneno s kričečimi besedami, (Živahno pritrevanje.) katerih nobena niti počenega groša vredna ni bila. (Pritrevanje in klici: Res je!) Da si so se mu besede kakor ploha vlivale iz ust, ni spregovoril niti najmanjše besede v tolažbo dolenjskega kmeta in ribniškim kmetom, ki morajo sedaj gospodarsko svojo kri preliti v tiste konsumarske bedarije, katere je dr. Šusteršič v našo deželo privlekel. (Burno pritrevanje in ploskanje.) Še tolažilne besede ni imel za te reveže, pač pa je poprej, kot se je iz Ljubljane podal na ribniški shod, zaukazal »Gospodarski zvezci«, da mora svojo tirjatev pri Dolenjskega kmeta do zadnjega vinarja iztirjati, (Silno ogorčenje. Klici: Škandal! Goljufali so nas!) prav po izgledu znanega svetopisemskega trinoga! (Živahno ploskanje.) Tudi dobropoljski Jaklič (Klici: O je! Peč se je podrla!) ni imel pri tem shodu najmanjše besedice usmiljenja in sočutja do dolenjskih kmetov, ki si sedaj napenjajo moč-gane, kje naj dobe tisti denar, katerega jim je konzum požrl. Če mu tudi? On, Jaklič iz Dobropolja, sedi brez skrbi v svoji s konsumnimi groši frišno sezidani vili, in v pest se smeje preslepljenemu slovenskemu kmetiču, ki mu pridno donaša zrno do zrna da si Jaklič peče iz njega rumeno svojo pogačo! (Burno pritrevanje in ploskanje.)

Tu vidite, kaka je tista ljubezen do kmeta, katero nosita Šusteršič in Jaklič neprestano na svojem jeziku. (Živahni dobro klici.) Dokler čutijo ti gospodje grošček v žepu slovenskega kmeta, vabijo ga v svoj tabor, kadar pa so mu enkrat iztisnili ta grošček iz žepa, pošljejo nanj svojo »Gospodarsko zvezo« vržejo ga na smetišče, in prokljano malo jih briga, kako naj se na to godi temu izmolzenemu, izsesanemu kmetu! Tako je in nič drugače! (Viharno pritrevanje. Klici: Istina! Klerikalci žro, žro in žro!)

Dr. Šusteršič ima grdo navado, da povsod, kamor pride, trobi klerikalcem na uho, da mi liberalni poslanci nismo zastopniki ljudstva, temveč da smo zgolj zastopniki svojega lastnega žepa. Ta nesramna govorica je pač taka, da bi se je moral še celo dr. Šusteršič sramovati. (Pritrevanje. Klici: Šusteršiča sploh nič sram ni!) On sam najbolje ve, koliko donaša politika slovenskim

libralcem. (Klici: Posebno žlindra!) Kakor zajci na lovu smo, za katerim se pidi cel tolpa klerikalnih psov. Po spovednicah, po prižnicah in po klerikalnih listih se hujeka in ščuje protil nam, in vse se počenja, da bi se nam odjedel košček vsakdanjega kruha. (Burno pritrevanje.) V tem pogledu so klerikalci prave hijene, ki bi nas še iz grobov izbrskali, samo, da bi mogli oglodati naše kosti. (Viharno odobravanje in ploskanje. Klici: Res je! Tako je!) Da še nismo v revščini poginili, zahvalite se imamo tistemu božjemu blagoslovu, katerega nam gospod Bog daje, ne da bi iskal v to dovoljenja kranjske duhovščine, ali pa še celo ljubljanskega škofa! (Veselosť.) Mi ne kupujemo graščin in ne zidamo vil. (Živahno pritrevanje.) Vzlci temu so predrzneta Šusteršič in Jaklič očitati nam, da politikujemo za svoj žep. Dr. Šusteršič, dokler ni bil politik, je hodil s praznim žepom po Ljubljani, in Jaklič dokler ni bil konsumar, živel skoraj od samih »adkih korenin«! (Veselosť.) Sedaj pa plačuje dr. Šusteršič za graščino šeststotisoč kron (Silno ogorčenje in klici: Koliko časa pa nas že gospodarsko rešuje?) in Jaklič sezidal si je v Dobropolju stan, ki bi mu ne napravljaj sramote, če bi bil dobropoljski baron, ne pa dobropoljski učitelj. (Viharno veselost in ploskanje. Klici: Res je.) Če smo mi zastopniki svojega žepa, kaj pa zastopata ta dva klerikalna politika? Slovenskega kmeta gotovo ne, pač pa široko in globoko svojo bisago. (Burno odobravanje in ploskanje.) Enkrat se v tem oziru tudi našemu kmetu odpro oči, in tedaj bo proklinjal tiste, za katerimi sedaj tako ponižno caplja. (Preklinjamo jih že zdaj!)

Afera Jaklič.

In sedaj nekoliko besedi o tako imenovani Jakličevi zadevi, o kateri je dr. Šusteršič tudi govoril na zadnjem svojem shodu v Ribnici. Ta klerikalni jebljatarček, (Burna veselost.) je kakor veste, učitelj v Dobropoljah. Če bi kaj vesti imel, morala bi šola v Dobropoljah biti njegova prva skrb, a njegova prva skrb je dobropoljski konzum. Za šolo se briga samo tako mimogrede, ker se za njo sploh brigati ne more, ker bi drugače poslov v konsumu opravljati ne mogel. Že leta in leta se čujejo pritožbe proti temu nič vrednemu učitelju. (Klici: Res je!) Sedaj je zagazil tudi v težavne disciplinarne preiskave, (Klici: To je že davno zaslužil!) in deželni šolski svet ima v rokah njegovo usodo. Mesto, da bi ponižen zlezel pod mizo, napenja se, kakor zelena žaba na listu, (Obšna veselost.) in visoko nosi prazno svojo glavo! Sam poln gob, drega se ob druge, glede katerih gotovo ni vreden, da bi jim odvezaval jermena na čevlji. (Viharno odobravanje.) In dr. Šusteršič je v Ribnici vskliknil: Ako se Jakliču le las zakrivi, bodo doživeli v deželi, vihar kakoršnega še ni bilo. (Viharna veselost. Klici: Ali dr. Šusteršič nori?)

Ti otročji in bedasti grožnji nasproti odgovarjam kot član deželne šolskega sveta, da se za njo niti toliko ne brigam kot za lanski

sneg. (Burno odobravanje in ploskanje.) Proti vsi pameti in razsodnosti pa bi bilo, če bi se zaničen učitelj zgolj zategadelj ne smel kaznovati, ker je klerikalnega mišljenja, in slučajno najožji pristaš dr. Šusteršičev! (Klici: Podrepnik.) Kam pa pridemo, če se bodo taka načela v praktično življenje vpeljati hotela? Potem se ne bo smel kaznovati nikdo izmed klerikalnih lumpov, in vsi klerikalni tatovi, klerikalni goljufi in klerikalni ubijalci bodo ostajali na prostem, ker bi sicer, ako se jim le las zakrivi, v deželi doživeli vihar, kakršnega še ni bilo. (Burno pritrevanje.) Šusteršič in Jaklič naj s svojim krikom lepo utihneta. Jakličevo afero bode deželni šolski svet objektivno vzel v svojo razsodo, in kar se moje osebe tiče, dodeljena mu bode pravica, pa nič drugega kot pravica. In če ta pravica zahteva, da se mora Jakliču las zakriviti na glavi, se mu bode čisto gotovo zakrivil (Urnebesno pritrevanje in burni klici proti Jakliču), in naj ga pri Sv. Gregorju še desetkrat za častnega občana imenujejo (Smeji), in naj radi tega dr. Šusteršič divja tako kakor tiger v menežariji. (Veselosť in pritrevanje.) Te grožnje pa imajo brezdvajbeno svoj poseben pomen. Človek pričinja misliti, in čudno se mu vidi, čemu radi priproste disciplinarne zadeve priproste ljudskega učitelja toliko krika, tako v deželnem zboru kakor na shodih po deželi. Nasproti temu hrupu in viku obide človeka nehoté misel: Tukaj nekaj ni v redu! (Klici: Še veliko ni v redu!) tukaj tiči nekaj vmes, kar ima več pomena, kakor ga ima neznanatna ničla, ki se piše za dobropoljskega Jakliča. (Ploskanje in klici: Istina! Res je!) Kaj pomenja torej ta hrup? Ta hrup ne pomenja ničesar drugega, nego da mora tudi v dobropoljskem konsumu nekaj gniti. (Burno pritrevanje. Klici: Vse je gnilo, samo Jakličeva vila ne!) Prej kotne tudi v dobropoljskem konsumu račun in bilanco ne gredo skupaj (Klici: Vila se mora vračunati!), tudi v zidovju tega konsuma kažejo se brezdvajbeno grozovite razpoke. Jaklič pa je edini mojster, ki ume te razpoke umetno zamazavati, on je tisti mož, ki je v stanu še nekaj let dobropoljskega kmeta v slepoto tiščati, tako da ne opazi jame, v katero bo padel. Če se Jaklič danes iz Dobropolja prestavi, pade v hipu vse na kup in ondotni kmetje postanejo kar čez noč ravno taki reveži, kakor so kmetje okrog Ribnice že dandanes. (Viharno odobravanje.) To je krvava resnica, ki se skriva za hrupom in krikom, kojega provzročajo naši klerikalci zavoljo takoiimenovane Jakličeve zadeve. (Pritrevanje.) Stvar je taka, kakor jaz pravim, ker ravno drugača biti ne more. Nočem prorok biti, ali svojo glavo, ki je vsaj toliko vredna, kakor glava učitelja Jakliča (Veselosť), zastavim v to, da se konsum v Dobropoljah pet let ne bo več držal. Do tedaj bo toča pobila Jakličovo zlato pšenico, a on, Jaklič, bode že poprej kakor kafa izginil iz svoje vile. Dobropoljčani pa bodo njegovo podobo s slame

napravljali in jo na drevesa obešali (Nepopisen hrup in ploskanje) ter ga kleti kot naj-večjega škodljivca (Burno pritrevanje), ki se je kedaj rodil dobrepoljskemu kmetu! Kdor ne veruje, naj pa pride čez pet let po mojo glavo v Ljubljano št. 8 na Bregu!

Klerikalna obstrukcija.

Govoril je dr. Šusteršič pri zadnjem svojem shodu tudi o postopanju katoliških deželnih poslancev, ter hvalil njihovo obstrukcijo v deželnem zboru. Kaj je obstrukcija? Recimo, da bi na primeru moj prijatelj svetnik Višnikar nekega lepega dne zatvoril ribniško sodišče, češ, dokler se mi plača ne poviša, toliko časa ne stori to sodišče nobenega dela. (Veselosť.) To bi bila obstrukcija. Ako bi ljudski učitelji izpodili vse učence iz svojih šol, češ, toliko časa pouka več ne bo, dokler se plače učiteljem izdatno ne povišajo, bila bi to tudi obstrukcija. Če bi fajmošter zaklenil cerkev (Viharna veselost), rekoč, dokler se mi ne pomnoži bera, bila bi to istotako obstrukcija. Če bi naši hlapci naenkrat se izrekli, da hočejo sicer pri nas živeti, pa vendar brez vsakega dela, bila bi to obstrukcija. In če katoliški poslanci v deželni zbornici ne dopuste, da bi se moglo pametno razpravljati in resno delati za deželne koristi, in to samo zategadelj ne, ker se večina noče v vsem udati njihovi volji, je to katoliška obstrukcija. (Viharno pritrevanje.) Vi ste pametni možje! In če Vas sedaj vprašam: Kaj bi Vi rekli o sodniku, ki bi v trmoglavosti zaprl svoje sodišče, ali o učitelju, ki bi zaprl svojo šolo, ali o fajmoštru, ko bi zaprl svojo cerkev, ali o hlapcu, ki bi vzel svoji plači hotel lenobo pasti pri Vaši lihi, prepričan sem, da dobim od Vas soglasen odgovor: tak sodnik, tak učitelj, tak fajmošter in tak hlapec ne more drugega biti nego norec! (Burni klici: Res je! Tako je!) In jaz bi Vam pritrdil in rekel bi Vam, da ste mi prav pametno odgovorili. In tako smem tudi brez vsake pretiranosti pričakovati od Vas, da mi bote pritrdili, da so tudi deželni poslanci katoliške stranke, dokler uganjajo tako obstrukcijo, kakor jo uganjajo dandanes, podobni človeku, ki si pravi: najhitreje bom iz Dobropolja v Ljubljano prišel, če bom po glavi hodil. (Viharna veselost.) In po glavi so hodili dr. Šusteršič in njegovi tovariši v deželni zbornici. (Živahno pritrevanje. Klici: Mi pa moramo to plačati!) In prišli bodo s tem tako daleč kot vsak drug, ki hoče po glavi hoditi mesto po nogah. (Klici: V norišnico!) In tem katoliškim možem, ki so v deželnem zboru po svojih glavah plesali, sme se dalje tudi v svo pravico očitati, da niso prav pri zdravi pameti. (Klici: Lumpi so, lumpi!) Predvsem jim smejo to očitati njihovi lastni volileci, ker toliko gotovo sprevidite, da stroškov te obstrukcije ne bodo plačala mesta in trgi. Stroške obstrukcije v deželnem zboru nosil bode izključno le naš kmet sam, in takoiimenovana katoliška obstrukcija niničesar drugega,

ne go biš, s katerim seká dr. Šusteršič svojemu lastnemu volilu po nagem hrbtu. (Velikansko ogorčenje.) Če bo v prihodnje trava rastla po Vaših cestah, zahvaliti se bodele imeli katoliški obstrukciji. Če kmetске obštine ne bodo dobivale niti najmanjše podpore od deželne odbora, zahvaliti se bodele imeli katoliški obstrukciji. Če ne bode v prihodnje mogli graditi vodnjakov ali vodovodov, zahvaliti se bodele imeli katoliški obstrukciji. Če bote pogoreli, Vam ne bo mogel deželni odbor dati nikake podpore, ker mu to zabranjuje katoliška obstrukcija. (Silen hrup in burni kliči proti klerikalcem.)

Kaj bi vam še dalje o tem govoril: ne spametna reč še nikdar kaj pametnega obrodila ni. (Pritrjevanje.) Počakajte par let! Samo par let bode obstrukcija v deželi, pa bode videli, kako bodo vsi Šusteršičevi kmetje to obstrukcijo kot težko železo v svojem želodcu občutili. Samo čakati je treba! Mi na prednjaki lahko čakamo. (Kliči: Mi pa ne! Kmet ne more čakati.) Če more kmet čakati, nam tudi prav. Kdor hoče živeti od dr. Šusteršičeve besede, naj živi od nje. Pa bojim se, da bo kmalo tako lačen, kakor je lačna cerkvena miš, ki je celo leto zaprta v samotni podružnici visoko na hribu! (Veselost.)

Krošnjariji — žrtev klerikalne obstrukcije.

Mnogo bo imela žrtev katoliška obstrukcija v deželi, ali vse te žrtve vzete bodo iz vrst tiste stranke, katero vodi za nos dr. Šusteršič, to je iz vrst klerikalne stranke. Ena takih žrtev vam je danes predstavljena. Ta žrtev so ribniški in kočevski krošnjariji, ki so do sedaj v dr. Šusteršiču gledali svojega boga. Ali ta bog jih je tako ljubil, da jih je kar od same ljubezni pohrustal. (Veselost.) Če jih pa že ni pohrustal, otepel jih je pa prav pošteno, in oni, vbogi krošnjariji bili so prva žrtev obstrukcije katoliških poslancev v deželnem zboru!

Tako je dr. Šusteršič na svojem zadnjem shodu trdil, da je deželni odbor zakrivil, da se sploh pobirajo doklade na krošnjarski davek, in da je tudi sokriv, da se te doklade pobirajo zgolj za mestno občino kočevsko. In tudi »Slovenec« je v številki z dne 28. novembra t. l. navedel podatke o dotični korespondenci, ki se je pletla med finančnim ravnateljstvom in deželnim odborom. Vse pa, kar sta navedla dr. Šusteršič in »Slovenec« je satansko hudobno zavijanje in pačenje resnice, katero meri na to, kmeta in krošnjarja, ki ne more biti poučen o takih razmerah, preslepiti in v zmoto zapeljati. To zavijanje in pačenje resnice je tem ostopnejše, ker krivda, da se pobirajo doklade na krošnjarski davek, zadeva edino le klerikalce v deželnem zboru. (Silna napetost. Kliči: Čujmo! Čujmo!) In to Vam hočem dokazati!

C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani prijavilo je z dopisom z dne 14. septembra 1902, št. 17025 deželnemu odboru, da je **c. kr. finančno ministrstvo** po dogovoru z ministrstvom za notranje reči, kakor tudi z ministrstvom za trgovino, odredilo, da se razveljavljajo vse do takrat v veljavi stoječe odredbe glede pobiranja avtonomnih doklad od krošnjarskega davka, in da se zlasti prekliče finančnega ministrstva razpis z dne 7. aprila 1856 št. 8987, po kateri je bil krošnjarski davek od doklad oproščen. Dalje je finančno ravnateljstvo pristavilo, da se bodo z naprej tudi od krošnjarskega davka pobirale vse doklade, izvzemši one za trgovinsko in obrtno zbornico; od tega splošnega, v postavnih določilih za pridobinski davek v temeljnih pravila pa da je izjema le dopustna, če bi se oproščenje krošnjarskega davka od doklad izreklo postavnim potom, to je, če bi deželni

zbor tako oproščenje sklenil s posebnim zakonom. In končno je finančno ravnateljstvo še pripomnilo, da se bodo doklade od krošnjarskega davka pričele pobirati z letom 1903, če deželni odbor sklepa deželnega zbora o oproščenju ne bo pravočasno izposloval. In sedaj na stane vprašanje, kaj je mogel deželni odbor z ozirom na obstrukcijo klerikalcev v deželnem zboru finančnemu ravnateljstvu odgovoriti? Rad ali nerad odgovoriti je moral, da mu radi dr. Šusteršičeve obstrukcije ni moglo pravočasno izposlovati sklepa deželnega zbora. Seve da je bila posledica temu ta, da je finančno ravnateljstvo v smislu obstoječih zakonitih predpisov odredilo pobiranje doklad od krošnjarskega davka za leto 1903. Po tem pojasnilu mora pač vsak količkar pošteno in katoliško misleč človek pripoznati, da je deželni odbor popolnem nedolžen na tem, da morajo krošnjariji plačevati doklade od krošnjarskega davka. Te doklade imajo edino le pošteni klerikalci na vesti, ker so s obstrukcijo v deželnem zboru preprečili, da bi se bilo oproščenje krošnjarskega davka od doklad postavnim potom izreklo. Ribniškim krošnjarjem bodi enkrat za vselej povedano, da plačujejo z dokladami od krošnjarskega davka katoliško obstrukcijo v deželnem zboru. Če so s to katoliško obstrukcijo zadovoljni, tudi proti nakladam, v katere sta jih vrgla Šusteršič in Jaklič, godrnjati ne smejo! (Očinstvo je z napeto pozornostjo sledilo govornikovim pojasnilom. Zdaj pa je bruhnilo na dan. Spužnavši, kako so klerikalci lagali in uvidevši, da so samo klerikalci krivi obdavčenja krošnjarjev, so zborovalci dali svojemu ogorčenju duška na najsrdečjši način. Dr. Šusteršič lahko Boga hvali, da ga ni bilo na shodu. Razburjeni ljudje bi mu bili posvetili tako, da bi mu ne bilo po moči, tudi če bi imel numerirane kosti.)

Deželni odbor za krošnjarje.

Še hujshe sleparstvo tiči v Šusteršičevi trditvi, da je deželni odbor sokriv na tem, da se pobirajo omenjene doklade zgolj le za kočevsko mestno občino. Iz omenjenega dopisa c. kr. finančnega ravnateljstva je bilo letoliko razvideti, da se bodo od leta 1903. naprej doklade na krošnjarski davek pobirale, če deželni zbor ne sklene oproščenja. Nikjer pa ni bilo niti izrecno povedano, niti namigneno, da se bodo občinske naklade na krošnjarski davek pobirale zgolj za kočevsko mestno občino. Nasprotno. Deželni odbor je moral z vso pravico sklepati, da se bodo take doklade pobirale le za one občine, kjer krošnjariji stanujejo, kakor to predpisuje § 38. zakona o osebnih davkih. Sicer pa nima o tem, kje in kako naj se pobirajo občinske doklade, deželni odbor nikake oblasti. Vendar pa je takoj, ko mu je neka kočevska občina naznanila, da se omenjene doklade pobirajo samo za mestno občino kočevsko, v obširnem dopisu na c. kr. finančno ravnateljstvo dokazal, da je neopravičeno in nezakonito, da se stekajo napominane doklade v občinsko blagajno mesta Kočevje. Obenem je deželni odbor zahteval, naj finančno ravnateljstvo ukrene, da dobe doklade one občine, v katerih imajo krošnjariji svoje redno bivališče. (Živahno odobravanje.)

Finančno ravnateljstvo pa je na ta dopis odgovorilo, da ni vstanu vstreči zahtevi deželne odbora, ker je dobilo striktno naročilo od finančnega ministrstva, v razpisu z dne 4. julija 1902 št. 33.100, da se morajo doklade na krošnjarski davek predpisati in pobirati za ono davčno občino, v kateri ima sedež davčno oblastvo prve inštanice. Za obseg političnega okraja kočevskega torej za kočevsko davčno občino! Finančno ministrstvo

je torej zaukazalo, da se doklade na krošnjarski davek pobirajo za kočevsko mesto, in le ljudje izvanredne zlobnosti in izvanredne lažljivosti, kakor je dr. Šusteršič in kakor so aurovi njegovi kaplani, morejo trditi, da zadeva deželni odbor v tej stvari kaka sokrivda. (Velik hrup in kliči: Klerikalci so sleparji! Falotje!)

Samo ob sebi je umevno, da bo deželni odbor poskusil še daljše korake, da pridobi doklade na krošnjarski davek domačim občinam. (Pritrjevanje) dokler se doklade na krošnjarski davek sploh ne odpravijo. To zadnje pa bo mogoče le tedaj, če klerikalci opuste obstrukcijo v deželnem zboru, ker se drugače ne more skleniti zakon, ki bi izrekel tako oproščenje. Ker se je pa dr. Šusteršič izrekel, da bo obstrukcija trajala še dvajset let, (Silno ogorčenje. Kliči: Na gavage s Šusteršičem!) potem bo še celih dvajset let kradel krošnjarjem doklade iz žepa! Ali glede tega zadevala bo odgovornost njega, ne pa deželni odbor!

Iz vsega tega pa se da sklepati, da se klerikalci že sami tresejo pred svojo obstrukcijo, in da nimajo poguma svojim zapeljanim kmetom odkritosrčno povedati, kaj je pravzaprav obstrukcija in kake slabe posledice da je rodila ravno kmetiskim volilcem. In zagledelj lažejo in resnica je, da je katoliška stranka danes že toliko nalagala, kolikor se od Kristusovega rojstva sem v ti ubogi kranjski deželi vsega skupaj ni nalagalo! (Urnebesno pritrdjevanje in ironični kliči: Živio škof!) Glavna laž pa obstoji v tem, da skušajo škodo, ki jo provzroča obstrukcija, na naše rame odvaliti. No, pa to je navada, ki jo je imel tudi volk, ko je jagnjetu vodo kalil, (Kliči: Taki so! Res je!) in navada je, ki jo ima tat, kadar na svojem begu glasno kriči: držite ga, držite ga! (Živahno pritrdjevanje.) S takimi sredstvi pa se ne pride daleč, in končno je tat vendarle prijet, in naj svoj »držite ga« še tako glasno tuli! In tako bode naše ljudstvo prav v kratkem spoznalo, da so vsi ti klerikalni prvaki samo komedijanti, (Burno pritrdjevanje. Kliči: Lumpi so! Sleparji!) dasi iz ljudskega žepa prav dobro plačani komedijanti!

Klerikalna skrb za kmeta.

Prazna komedija je njihova obstrukcija, in prav smešna burka je tudi tista »lubezen do ljudstva«, o kateri Šusteršič in Jaklič tako rada govorita. To se je pokazalo zadnje dni na Dunaju. Kakor se spominjate, predložili so klerikalci v deželni zbornici nujen predlog, da naj se določi za ujme v deželi 100.000 K, (Veselost), in da naj se ministrstvo naprosi, da naj od kredita, ki ga ima na razpolago v enake namene, tudi za Kranjsko kaj da. Ta predlog so klerikalci s svojo obstrukcijo sami pokopali. (Pritrjevanje.) Pokopali so predvsem omenjene 100.000 K, ker niso hoteli sredstev dovoliti, iz katerih naj bi se bili vzeli. Zaradi tega sedaj radi teh 100.000 K ne napravljajo posebnega hrupa, ker sami najbolje vedo, da je bil dotični predlog v tem pogledu prazna obstrukcijska šala. Pač pa na široko odpirajo usta, češ s tem, da deželni zbor ni sklenil poziva na ministrstvo, je dežela krvavo oškodovana! Ali tudi to je sama komedija! Na Dunaju je imel zadnje čase sejo tako imenovani »Notstandsausschuss« in posvetoval se je o načrtu zakona, s katerim se je še dalnjih pet milijonov kron dalo vladi na razpolago, da z njimi prikašči na pomoč po ujmah oškodovanim prebivalcem. (Živahni kliči: Čujmo!) Pred sejo stopil sem k poročevalcu, sekiškemu načelniku ekselenciji Rosa ter mu pojasnil naše kranjske razmere ter mu kot deželni odbornik posebno na srce polagal, da našim pogorelcem in drugim po ujmah oškodovanim deželni odbor ne bode mogel niti vinarja dati, ker mu deželni zbor valed obstrukcije v take namene niti vinarja ni dovolil. (Živahno odobravanje.) Tajni svetnik Rosa mi je ob-

ljubil, da se bo vlada ozirala na žalostne razmere, ki so valed Šusteršičeve obstrukcije v deželi nastale, in da bode naše nesrečnike prav krepko podpirala. (Burno odobravanje in ploskanje.) S tem sem storil svojo dolžnost, in sedaj sem čakal, kako bodo to dolžnost izpolnili naši kmetški poslanci, ki so v prvi vrsti poklicani zastopati koristi svojih kmetških volilcev. V sejo je prišel samo poslanec Pfeifer. (Začudenje. Kliči: Kje pa so bili drugi?) Debelo je gledal, kakor na Abrahamovem oltarju za klanu jagnje (Burna veselost) in gotovo ni vedel za kaj se gre. Njegova usta ostala so, kakor knjiga svetega Janeza, zapечатena s sedmimi pečati. (Veselost.) Kmetški poslanci družih kronovin so se pridno oglašali, v imenu kranjske dežele pa ni nihče spreговорil. (Ogorčenje.) Gromovnika dr. Šusteršiča pa niti v sejo ni bilo! (Silen hrup. Kliči: Škandal! Cenarške pa rad spravljaj! Lep kmetški prijatelj!) Zategadelj sem opravičeno trdil, da je klerikalna obstrukcija v deželnem zboru kranjskem bila le gola komedija, in da tudi dr. Šusteršič in Jaklič nista ničesar drugega, nego smešna komedijanta. (Burno pritrdjevanje), kadar govorita o neskončni svoji ljubezni do kmetškega ljudstva.

Koroška.

In bojim se, da nekaj komedijantstva tiči tudi v tisti agitaciji, ki se je razvila za koroške brate. Misno z odkritim srcem in svetim ognjem stopili v to agitacijo. Klerikalci pa so prej kot ne imeli svoje tajne naklepe pri tem. Vsaj sedaj skušajo koroški boj izkoristiti za agitacijsko sredstvo proti naši stranki na Kranjskem. (Ogorčenje. Kliči: Sram jih bodi! Škandal!) V tem pa tiči najnesrečnejši atentat, (Živahno odobravanje), ki si ga misliti morem! Ogorčeno protestujem proti temu ostudnemu atentatu, ter gram prav ostro, da se koroški deputaciji, ki se je na Dunaju oglašala, pri vseh slovenski klubih, niti vredno ni videlo, stopiti v dotiko tudi z naprednim jugoslovanskim klubom! (Burno odobravanje in ploskanje ter vsakovrstni kliči)

Pri koncu svojega govora pa kličem ribniškim kmetom: Sprevidite že enkrat, da je duhovniška politika za Vas predraga in prej kot prej spodite z odra drago plačana politična komedijanta Šusteršiča in Jakliča, če hočete, da se vam bode dobro godilo na zemlji! Amen! (Urnebesno dolgotrajno pritrdjevanje in ploskanje. Vi-harni kliči: Živio dr. Tavčar!)

(Konec prih.)

Državni zbor.

Seja dne 9. decembra.

Tudi predlog krščanskih socialcev na spremembo opravilnika ni spravljal zbornice iz mrtvila. Sicer pa tudi krščanskim socialcem najbrže ni bilo za resnobo, ker tedaj, ko bi moral priti njihov predlog na glasovanje, ni bilo nobenega njih v zbornici. Nadaljevala se je topa in mirna obstrukcija. Pa tudi ministri so v večerajnji seji nekako obstruirali tekmovalce med seboj, kateri bo predital več odgovorov na interpelacije. Ministrski predsednik je predital celih 93 odgovorov, kar se menda še ni nikdar zgodilo v enem dnevu.

Vlada je predložila dodatni kredit k državnemu proračunu za leto 1903. v znesku 1.964.655 K, ker pa je bilo med letom tudi dohodkov za 1.549.800 K več kot jih je pričakoval proračun, znašajo skupni dohodki za leto 1903. 1.728.193.063 K, skupni izdatki pa 1.728.190.091 K, potemtakem je preostanka 2972 K.

Ministrski predsednik je odgovarjal med drugimi na sledeče interpelacije: na interpelacijo posl. dr. Sylvestra glede reforme administrativnega postopanja; posl. Polanskega glede prisilnega zavarovanja samostojnih obrtnikov za

starost in onemoglost; posl. grofa Deyma glede kontingentiranja špinita; italijanskih poslancev glede italijanskih vseučilišnih tedajev v Ino-mostu; posl. Hofmanna o kratitvi nedeljskega počitka pri okrožnem sodišču v Mariboru in Ljubnem; dr. Šusteršiča glede preložitve državne ceste od Prestaneka do vasi Selee in glede postopanja ljubljanskega okrajnega glavarstva pri razdelitvi državnih podpor leta 1902. Izlancem in sosedom; posl. Grossa glede demonstracij na dunajskem vseučilišču itd. Potem so tudi ministri Wittek, Böhm-Bawerk in Call odgovarjali na celo vrsto interpelacij.

Posl. Schrafft je vložil nujni predlog, naj se izda zakon proti umetnemu vinu; poslanec Wolffhardt pa je interpeliral o aferi Bratuša.

Ker so vlagatelji svoje prejšnje nujne predloge umaknili, prišli so v razpravo nujni predlogi poslancev Fořta, Ellenboga in Romanzuka o spremembah ustave.

Posl. Fořt je utemeljeval svoj nujni predlog v triurnem govoru. Razlagal je načrt nove ustave na federalistični podlagi. Državnozbornski volilnik naj bi se spremenil tako, da bi se kurije odpravile ter se uvedla splošna in direktna volilna pravica, odvisna le od gotove izobrazbe. Gosposka zbornica bi bila sestavljena iz odposlancev posameznih dežel. Tudi deželnozbornski volilni red bi se spremenil, volilne skupine bi se odpravile, zato pa se ustanove le narodne skupine. Zakonodajna kompetenca med državnim in deželnimi zbori bi se ločila tako, da bi v delokrog državnega zbora spadale le zunanje zadeve, vojaštvo in finance celokupne države, dočim bi vse komercialne zadeve pripadle deželnim zborom. Izvršilno pravo v deželi bi imel namestnik oziroma predsednik kot tretja inštanca (prva politična, druga okrožna oblast); deželni šef je vendar v vseh zadevah odgovoren deželnemu zboru. Tudi sodstvo in finance bi se morale primerno preobnoviti. Glede jezikovnega prava bi se moralo izvesti v vseh deželah načelo enakopravnosti vseh deželnih jezikov, pri čemer bi se moralo tudi poskrbeti za primerno varstvo narodnih manjšin.

Danes je zopet seja.

Kriza na Srbskem.

Stališče Gruičevega kabineta je, kakor zatrjujejo poročila, omajano; nastala je že kriza in ni dvoma, da bo Gruičevo ministrstvo v kratkem zginilo s političnega površja. Ministrska kriza je posledica parlamentarnih odnošajev v skupščini. Ko je prišlo Gruičevo ministrstvo na krnilu, še ni bilo radikalne vladne stranke, ampak samo dve radikalni krili, ki sta se preje ostro med sabo pobijali in sta se samo pod pritiskom javnega mnenja združili v svrhu sestave novega kabineta, v katerega bi imeli vstopiti člani obeh kril. Ker se je pa to ministrstvo sestavilo preje, predno se je zbrala skupščina, da torej skupščina ni mogla prav nič vplivati na ministrsko listo, so se sprejeli v kabinet nekateri politiki, ki ne uživajo zaupanja pri skupščinski večini. To je vzrok sedanje krize.

Ministrstvo bo treba rekonstruirati in izločiti iz njega one politike, ki združeni vladni stranki niso po volji. Da bi bil kralj Peter povzročil to krizo, kakor pišejo nekateri Srbiji sovražni listi, je docela izključeno! Saj morajo celo kralju najbolj sovražne novine priznati, da je stališče kralja Petra popolnoma korektno in da se skrbno ogiblje vsakega vplivanja na tok političnih odnošajev.

Sedanja srbska ministrska kriza je torej eminentno parlamentarna in se mora valed tega tudi končati na parlamentarnih tleh. Nekaj ministrov samo, ki ne uživajo zaupanja radikalne večine, se bode umaknilo in na njih mesto bodo stopili drugi strankini zaupniki. Temu pa v političnem oziru ni pripi-

Dalje v prilogi.

govati nikake važnosti, ker program vlade ostane isti in na krmlu bodo še vedno radikali, naj si je že ministrski predsednik general Gruič, ali pa Andra Nikolič.

Politične vesti.

— Izvršilni odbor nemških strank je imel pred včerajšnjo državnozbornsko sejo konferenco. Vse v odboru zastopane stranke so se izrekle, da odtegnje svoje nujne predloge na korist predlogu za spremembo pravilnika, češ, da je dosedanj nezadostni pravilnik povzročil take razmere, ki groze sčasoma parlamentarizem v Avstriji popolnoma ohromiti. Vkljub temu predlog ni mogel priti v razpravo, ker mu nasprotujejo Vsenemci in socialni demokrati.

— Obrtni odsek se je bavil včeraj z zahtevami gostilničarjev glede preosnove obrtnih razmer. Potem je nadaljeval debato o krošnjarskem zakonu, kakor ga je modifikovala gospodarka zbornica. Ministrski svet je priporočal, naj se zakon odobri. Rešilo se je prvih pet paragrafov zakona.

— Glede trgovinske pogodbe z Italijo nameravajo v današnji seji poslanske zbornice vse stranke predlagati, naj vlada pod nikakimi pogoji ne popusti carine 48 K na italijanska vina. Dosedaj so se uvažala italijanska vina proti carini 7-68 K.

— Stranke gosposke zbornice se zberejo jutri v posvetovanje. Baje bodo stranke tudi zavzele svoje stališče napram končani ogrski krizi.

— Delegacijsko zasedanje. Češki delegatje so imeli včeraj sejo pod predsedstvom posl. Páćáka. V budgetno komisijo sta bila izvoljena posl. dr. Stránský in Kramář, v peticijski odsek pa posl. Prazak. V debati o budgetnem provizoriju bo govoril poslanec Kramář.

— Zboljšanje plač avskultantom. Ministrski predsednik dr. Körber je sprejel včeraj deputacijo avskultantov ter ji izjavil, da upi avskultantov niso preslabi; on je v principu za zvišanje adjuta po triletnem službovanju na 800 gld., po petletnem pa na 1000 gld. Predvsem pa se mora delovati na to, da se sprejme zakon, ki bo uredil adjute vsem konceptnim praktikantom.

— Delavska šola se ustanovi na Dunaju. Poučevali se bodo splošni državni in družabni nauki, narodna ekonomija, temeljni pojmi in zgodovina socializma, avstrijska ustavna zgodovina in javno pravo.

— V ogrskem državnem zboru je včeraj Szekerdényjeva frakcija nadaljevala obstrukcijo. Posl. Kubik je motiviral, zakaj odklanja rekutno predlogo, češ, da se v skupni vojski pospešujejo germanizacijske težnje. Posl. Kovács je imel poldrugo uro obstrukcijski govor.

— Dogodki na Balkanu. Avstro-ogrskim civilnim komisarjem na Balkanu je imenovan generalni konzul dvorni svetnik vitez Müller ruskim agentom pa konzul Demmerick. Poveljnikom reformirane orožništva bo imenovan neki italijanski konzul. To je zadnji poskus, Turško pridobiti za reforme.

— Napad na avstro-ogrškega poslanika. Na poslanika v Vatikanu, grofa Szechenija so metali v Rimu, ko se je peljal v kočiji, iz neke bolnišnice nesnago.

— Nemški cesar se poda zdraviti na jug ter je že pripravljena ladja »Hohenzollern«, ki odpelje cesarja v Sredozemsko morje.

Petrova skala.

V. K. Iz Rima, 6. dec.

XI.

Slovenski romarji so bili že večkrat v Rimu in so obhodovali tudi cerkev sv. Petra, a nihče jih ni opozoril, da se nahaja na glavnem altarju, kjer sme samo papež ma-

ševati, spomenik, ki je vreden, da si ga vsakdo ogleda.

Ta altar je sezidal papež Urban VIII. Barberini. Ta papež je znan po svoji silni maščevalnosti, po svoji nečimernosti in po svojem nepotizmu. Ta papež je znan tudi kot preganjalec Galileja. Ker je Kolosej in Pantheon docela oplenil, se je pisalo o njem: Quod non fecerunt Barbari, fecerunt Barberini. (Cesar niso storili barbari, to so storili Barberini).

Ta papež Urban Barberini si je hotel po vsi sili zagotoviti tudi nesmrtnost. Zato je poklical k sebi arhitekta in kiparja Lorenca Berninija in mu naročil, da pod kupolo sv. Petra nad papeškim altarjem napravi velikanski baldahin od brona. To znamenito delo je bilo končano leta 1633. Baldahin sloni na štirih pozlačenih bronastih stebrih. Na vseh štirih vogalih so napravljeni angelji, na vrhu pa stoji križ. Za baldahin se je porabilo 48.000 kilogramov brona. Omenjeni stebri imajo podlago iz belega mramorja, v kateri je vklezan grb Barberinijev. In v teh grbih je umetnik ožigosal moralno »Kristusovega namestnika« Urbana VIII.

V istem času, ko je papež Urban VIII. naročil Lorenca Berniniju, je papežev netjak zapeljal sestro nekega Berninijevega učenca.

Papeževi netjaki so bili razupiti lahkoživci. Živeli so skrajno razuzdano, a v zvezi s tem jih je papež povzdignil na visoka mesta. Fran Barberini je postal kardinal, Tadej Barberini pa generalissimus katoliške cerkve. Pozneje je papež še dva svoja netjaka imenoval za kardinala. Ti štirje papeževi netjaki so dobivali na leto dva in pol milijona tolarjev plače — iz cerkvenega denarja, iz prešanege iz ljudstva. Povrh je papež podelil Tadeju Barberiniju še kneževino Palestino.

Ti papeževi netjaki so tudi kot visoki cerkveni dostojanstveniki živeli skrajno razuzdano. Eden je imel za metreso neko Cecco Caffono, katero so Rimljani nekoč na cesti zgrabili, jo slekli in jo s palicami podili po mestu tako dolgo, da se je zgrudila v krvi.

Eden teh netjakov, najbrže Tadej, je še predno je postal generalissimus, zapeljal sestro nekega Berninijevega učenca. Objubil ji je bil za kon, a svoje objube ni držal. Bernini je šel k papežu, a ta se mu je smejal, češ, kako more misliti, da se papežev netjak poroči s sestro navadnega umetnika.

Bernini je bil skrajno ogorčen in je rekel bratu zapeljanemu dekletu: Ker papež neče storiti svoje krščanske dolžnosti, mu bom jaz v podobni predloži žrtev njegovega netjaka, in sicer na altarju, kjer papež mašuje, v središču cerkve, odkoder se ozna- nja božja beseda.

In od tistega časa — skoro 300 let je tega — je na glavnem altarju v cerkvi sv. Petra v Rimu v mramorju izklesan ogorčeni protest poštenega Lorenca Berninija proti morali papeža Urbana VIII.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. decembra.

— **Osebnosti.** Deželni vladni koncipist gosp. Mihael Angelo Zois-Edelstein je imenovan za okrajnega komisarja, deželno-vladni konc. praktikant gosp. Fran Wlček pa za koncipista.

— **Imenovanje.** Naučno ministrstvo je imenovalo predsednika trgovske in obrtne zbornice kranjske g. Josipa Lenarčiča za člana centralne komisije za obrtno-naučne zadeve.

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil mestnemu komisarju v Ljubljani, g. Jakobu Tomcu, zlati zaslužni križec s krono. — Veliki vojvoda vajmarski je podelil našemu rojaku opernemu pevcu Franu Pogačniku - N a v a l u, veliko zlato medaljo za umetnost in znanost.

— **Gertscher — minister?** Zopet kroži po listih vest, da postane višjesodni predsednik v Zadru, dr. Gertscher, justični minister. Ta vest je krožila že lani osorej, a se tedaj ni uresničila. Kaj je sedaj na njej, se še ne da določno reči. Tu intam se tudi povdarja, da zna dr. Gertscher perfektno slovenski. To je resnica, a nam bo s tem malo pomagalo. Kako je stališče dr. Gertscherja napram slovenskim težnjam, je tako znano — posebno iz Celja — da v tem oziru ni prav nobenih dvomov.

— **Zborovanje okrajnega učiteljskega društva kranj-**

skega okraja se je vršilo dne 3. t. m. na Primakovem pri Kranju. Bilo je skrajno slabo vreme. Vendar se je udeležilo zborovanja 20 učiteljev in učiteljic. Učitelj g. Fr. Ivane iz Kranja je predaval zanimivo o geometrijskem risanju v ljudski šoli. Povedal je mnogo izbornih misli o tem in vsemu navzočemu učitelstvu je razprava prav ugalala. Nadaljna točka, razgovor o naših plačah, se je vršila ob živahnem pritrjevanju in so bile sprejete naslednje resolucije: I. Podpisano učiteljsko društvo protestuje proti nečimerni klerikalni anarhiji v deželnem zboru kranjskem, katere je naperjena proti izboljšanju učiteljskih plač in proti zato neizmerno škodovati našemu ljudskemu šolstvu, ki ostane kmalu brez učitelstva, ker beže mlade učne osebe valed sramotno nizkih plač kar trumoma iz dežele. II. Podpisano učiteljsko društvo protestuje najodločnejše proti učitelstvu skrajno žaljivemu, njega ugled in veljavo krade demu in naravnost proti telesni varnosti učitelstva naperjenemu, docela neosnovanemu hujskanju dr. Šusteršiča in njegovega glasila »Slovenec«. III. Podpisano učiteljsko društvo apeluje na vse merodajne faktorje in korporacije, kakor na deželnozbornsko veščino in deželno vladno kranjsko, da varujejo ugled in veljavo kranjskega učitelstva z vsemi silami in z vsemi pripustnimi sredstvi pred brezvestnimi hujskadi in obrekiljivci. IV. Podpisano učiteljsko društvo apeluje na vse merodajne faktorje in korporacije, da si v interesu šolstva in učitelstva ter zato v interesu blaginje dežele kranjske z vsemi silami prizadevajo, da se nemudoma vrede plače kranjskega učitelstva v smislu resolucije B zadnjega velikonočnega učiteljskega shoda v Ljubljani. V. Podpisano učiteljsko društvo se strinja s pisavo »Učiteljskega Tovariša« ter zahvaljuje njega urednika na možnem in odločnem nastopu proti najhujšemu in najnevarnejšemu sovražniku svobode naroda v obče, učitelstva posebej, in ga prosi, naj vztraja na sedanjem težavnem potu še nadalje v procvit šolstva in učitelstva.

— **Učiteljsko društvo kranjskega šolskega okraja.** — Po nekaterih opazkah posameznikov je bilo zborovanje zaključeno.

— **Slovenski jezikovni kurzi za avskultante.** Kakor je znano, je odgovarjal na izvajanja dr. Ferjančiča glede slovenskih jezikovnih kurzov za avskultante vodja nemške ljudske stranke dr. Derschatta, ki je trdil, da bi kolikor toliko uničil velikanski utis, katerega je napravila naravnost uničujoča Ferjančičeva kritika teh kurzov, da obiskujejo te kurze samo spodnještajerski rojaki, ki se ne uče slovenskega jezika »ab ovo«, ampak katerim so že jezikovni temelji slovensčine znani, da potrebujejo torej samo še nekoliko vaje v slovenskem jeziku. Ta trditev je docela neresnična in dr. Derschatta se je ali sam vedoma zlagal, ali pa je bil od drugih naganan! Dokazano je namreč, da so se v te slovenske kurze sprejemali poleg spodnještajerskih Nemcev, ki so pa za časa svojih študij smatrali pod svojo častjo, da bi se seznanili z najprimitivnejšimi pojmi slovenskega jezika, le pravniki iz nemškega dela Štajerske in Koroške, ki niti pojma niso imeli o slovensčini. Kdo more to tajiti? Ali so morda Vanderhellen, Duffek e tutti quanti spodnještajerski rojaki, ki so že preje znali slovenski? Takisto je tudi neresnična trditev, da nedostaje na Spodnjem Štajerskem slovenskih absolviranih pravnikov, ki bi se hoteli posvetiti sodnijski službi! Nasprotno, slovenskih pravnih praktikantov bi bilo popolnoma dovolj, ako bi jih ne izpodirali Gornještajerci in ako bi ne storila sodnijska uprava vse, da bi Slovincem pristudila sodnijsko službo. Koliko slovenskih absolviranih pravnikov s Spodnjega Štajerskega si išče svoj kruh v Bosni in drugodi, ker so službene razmere za nje doma neznosne, koliko pa jih tudi prostovoljno zapusti sodnijsko službo, ko uvidijo, da se jih vsepovsodi zapostavlja?! In kar jih pa še navzlic temu

vztraja, te se pa uradno potisne na Kranjsko in tako potem nastane — pomanjkanje slovenskih avskultantov na Spodnjem Štajerskem! Sedaj vprašamo, ali ni to pomanjkanje je umetno povzročeno? Ali mora kdo temu oporekati? Ako je še kdo o tem dvomil, članek v »Tagespostu« »Na mejo!« mu je moral razjasniti pravi namen slovenskih jezikovnih kurzov za nemške avskultante. Celo slovensko Štajersko se hoče preplaviti z nemškimi sodnijskimi uradniki, da bi se potem tem laglje udeležil slovenski jezik pri sodiščih na ta način, kakor se je deloma že na Koroškem. Zato pa moramo Slovinci odločno vztrajati pri svoji zahtevi in ne preje mirovati, dokler vlada ne odpravi teh za Slovence pogubonosnih kurzov!

— **Celjska gimnazija.** Piše se nam iz Celja: Gotovo se jih še mnogo spominja zaupnega shoda, kateri se je pred dobrim poldrugim letom semkaj sklical radi slovensko-nemške gimnazije. Na tem shodu je nadučitelj Praprotnik iz Mozirja predlagal, da se naj poslopije za popolno slovensko-nemško gimnazijo postavi v bližini mesta, tam v Gaberjih pri cerkvi Sv. Maksimiljana, ako bi se sicer pri sedanjih razmerah v mestu samem nikakor postaviti ne moglo. Komaj je pa te besede izustil, zagnali so navzoči duhovniki in njim na čelu mariborski duhovnik Korošec, tak krik in vik, da predlagatelj svojega predloga niti ni mogel vsestransko pojasniti in utemeljiti. Tudi nekateri naših voditeljev so se uklonili klerikalnemu terorizmu, med tem ko so zopet drugi burno ugovarjali. »Slovenski Gospodar« in »Slovenec« pa sta v svojih poročilih o tem shodu predlagatelju in vsem tistim, ki so bili njegovega mnenja, očitala brezverstvo, narodno izdajstvo in Bog ve, kaj še vse. Kmalu pa se je pokazalo, da je bilo to pri sedanjih razmerah edino pravo stališče. Vlada se je namreč na prizadevanje nekaterih naših poslancev izjavila, da je sicer voljna postaviti novo šolsko poslopje za slovensko-nemško gimnazijo, vendar pa nikdar v mestu, temveč zunaj mestnega okoliša. To ponudbo so naši merodajni krogi sprejeli ter so tudi nameravali, da bi se ta zadeva tem preje spravila z dnevnega reda ter se kolikor toliko ugodno rešila za naše ljudstvo, kupiti primeren prostor za stavbo zunaj mesta pri cerkvi sv. Maksimiljana. Ko so pa naši kruti nasprotniki to izvedeli, so se hudo prestrašili, kajti dobro so vedeli, da bi slovensko-nemška gimnazija za tem mestu izvrstno vspevala, med tem ko bi nemška gimnazija prišla sčasoma popolnoma na kant. Da bi torej stavbo na tem mestu preprečili, zagnali so v svojem časopisju velik hrup in trušč, z znano svojo brezobzirnostjo in krutostjo so pa na vso moč pritiskali še na druge odločilne kroge v Gradcu in drugod. Pa vse to bi še morebiti ne bilo imelo nobenega vspeha, ako bi se ne bilo zgodilo nekaj, kar bi nihče ne bil pričakoval. Opat Ogradi in škof Napotnik sta se teh le poimenu še katoliških, po mišljenju in dejanju pa popolnoma protestantskih Nemcev tako ustrašila, da sta jim dotični prostor zabarantala ter tako za vse čase preprečila stavbo gimnazije na tem tako ugodnem in pripravnem mestu. To je gotovo škandal, da si večjega kar misliti ne moremo. Kot slovenska rojaka, kot sinova priprostih kmetijskih starišev, sta imela pač sveto dolžnost, zastaviti ves svoj vpliv in vse svoje moči, da se slovenska posest ohrani in da se vprašanje o slovenski gimnaziji čimprej ugodno reši. Sedaj pa nihče ne more vedeti, kako se bode ta zadeva nadalje razvijala in Bog ve, če ni to smrtni udarec slovensko-nemški gimnaziji v Celju. Radovedni pa smo, kaj poretu k temu naši klerikalei in bodeta li »Slovenski Gospodar« in pa »Slovenec« tudi škofu Napotniku in opatu Ogradi očitala brezverstvo in narodno izdajstvo!!

— **Poljski list »Nowa Reforma« o Slovincih.** »Nowa Reforma«, ki izhaja v Krakovu, je priobčila v torek zanimivo pismo iz Ljubljane, v katerem se avtor bavi s Slo-

venci in s slovenskimi političnimi odnošaji. Ves članek preveva gorka ljubezen do slovenskega naroda in iskrena želja, da bi se tudi Poljaki jeli zanimati za ta »brez dvoma najnesrečnejši narod med avstrijskimi Slovani.« Da je položaj Slovencev toli obupen, pravi pisatelj, je krivo to, da so Slovinci razkosani v razne deželne skupine, kjer so povsodi, razen na Kranjskem v manjšini. Najžalostneje pa je za Slovence, da nimajo slavne prošlosti, da niso imeli samostalne države in ne močnih in uglednih svojih vladarjev. Izza starih časov so že podložni Habsburžanom in Lahom. Slovenske zemlje na severu ječe pod kruto nemško peto, na jugu pa jih tišči ob tla oholi Lah. Najhujše je nemško nasilstvo na Štajerskem, zlasti pa na Koroškem — v najstarejši domovini Slovencev. Nato pada dopisnik preguantno sliko o koroških odnošajih, koliko Slovencev živi na Koroškem, opisuje natanko boj koroških Slovencev za ravnopravnost pred sodiščem in v šoli, popisuje škandalozne šolske razmere in naglašja, da so nasilstva, ki se gode Slovincem na Koroškem, izzvala najodločnejši odpor v vsem slovenskem narodu. Praktično pa hoče pomagati zatiranim slovenskim Korošcem »Ljubljanska kreditna banka«, ki je osnovala svojo filialko v Celovcu. Dopisnik se koncem svojega pisma dotakne tudi slovenskega gledišča in prav laskavo omenja Govekarjeve »Legionarje«. — Poljaki zaslovence že zelo slabo poznajo, zato nas tudi včasih ne razumejo. Zato zasluži vso pohvalo dopisnik, ki si je nadel nalogo, Poljake informirati o Slovincih in o slovenskih razmerah!

— **Božične počitnice** se bližajo in deželni šolski svet do sedaj še ni ničesar ukrenil ali bodo le-te na ljudskih šolah tudi letos skrajšane, ali bodo trajale toliko časa, kakor na srednjih šolah. Mnogo se je o tem pisalo že lansko leto in žuli smo, da so baje tudi razna učiteljska društva vložila prošnje, naj se prekliche oni ukaz, ki se je izdal lansko leto, s katerim so se te počitnice skrajšale naši mladini na ljudskih šolah. Ker se ta ukaz nikakor ne strinja z ministrskim ukazom, s katerim so se božične počitnice na srednjih šolah celo podaljšale do inkluзивno 2. januarja in ker je nam starišem na tem, da uživajo tudi naši mali prav tiste udobnosti, kakor njih bratje in sestre po srednjih šolah, se tudi mi pridružujemo prošnjam omenjenih učiteljskih društev v nadi, da jim slavni deželni šol. svet sigurno ugodí. Božične počitnice so od pamtiveka trajale do Novega leta in njih skrajšanje je bil zelo nepreviden in prenaglen korak. Deželni šol. svet naj čim preje poravnava krivico, ki se je zgodila naši mladini po ljudskih šolah. Da naši mali zaradi teh par dni, ki morajo med bož. počitnicami obiskovati šolo, ne bodo prav nič bolj »kunštni«, je jasno ko beli dan, ker, dasi še v nežni mladosti, vendar že dobro čutijo, da se jim godi krivica, in so zaradi tega bore malo ali prav nič sprejemljivi za tvarino, ki se jim jo podaja v teh dneh. Sicer pa se je o tem podalo po raznih listih še lansko leto dovolj neovrgljivih dokazov in povemo na vsa usta, da ne bodemo prej mirovali, dokler ne dosežemo starih božičnih počitnic.

Prizadeti stariši.

— **Repertoir slovenskega gledališča.** Danes je repriza Lottharjeve satirične komedije »Kralj Harlekin«. V soboto je premijera velike opremne igre »Pot okoli zemlje v 80 dneh«, ki se je pripravila predvsem za božične praznike ter so se izdali ilustrirani plakati.

— **Predavanje g. župana Hribarja v »Slovenskem planinskem društvu«.** Včeraj je nadaljeval g. župan Hribar zadnjič započeto predavanje o svojem potovanju po južni Rusiji in po Kavkazu. Kakor zadnjič, zbralo se je tudi to pot številno občinstvo, ki je z zanimanjem sledilo mišnemu pripovedovanju gosp. predavatelja. Hribarjeve slike s pota niso ovite s poetičnim svitom, a navzlic temu so interesantne, baš ker so pristne in ker niso obsijane z lučjo fantazije. Hribar je opazoval vse strogo s praktičnega stališča, zato so tudi njegove potopisne črtice popolnoma verodostojne, ker nam podajajo poleg svet-

lih tudi temne strani. — Gosp. predavatelj je najprvo še spopolnil že zadnjič podano sliko o Odesi. Dika »slovanke Palmire« je prekrasno, vsem modernim naučnim zahtevam ustrezajoče vseučilišče; monumentalni zgradbi pa sta tudi »gorodska duma« (mestna hiša) in justična palača, ki je zgrajena po najmodernejših načrtih, kar se le redko vidi. Najvažnejše cerkev v Odesi je »Uspenskijski sobor«, s čegar stolpa je prekrasen razgled po m. stu, po morju in bližnji okolici. V bližini Odesa so takozvani »liman« — mala jezera z morskimi vodami, ki so priljubljena ruska kopališča. Iz Odesa se je predavatelj peljal na ladji po Črnem morju proti Krimu, temu po pravljicah in pesnikih toli opevanemu polotoku. Najznamenitejše mesto na Krimu je bojno pristanišče Sevastopol, s krasnim spomenikom generala Nakhimova, ki je l. 1853 uničil pri Sinopah turško mornarico. Velezanim je v Sevastopolu muzej »oboroni Sevastopola«, v bližini mesta pa se razprostira »Bratsko kladbišče« (pokopališče), kjer spi smrtni sen 56.000 v l. 1854 in 1855 padlih ruskih, angleških in francoskih vojakov. Trgovska luka za Sevastopol je Feodosija. Najlepše lego na krmski obali ima Jalta, ki bo v doglednem času gotovo najimenitnejše ruske pomorske letovišče. V bližini Jalte leži slavnoznana Livadija, zimska rezidenca ruskega carja. Pravijo, da ni lepšega kraja pod soncem, kakor je ta »rajski vrt«. S Krima se je predavatelj vozil preko Azovskega morja — v Batum. Batum, moderno mesto s 30.000 prebivalci, se odlikuje po živahni trgovini in obrti. Iz Batuma v Tiflis vodi železnica, slična železnici preko Brennerja. Tiflis je najvažnejše mesto na Kavkazu, zanimivo zlasti v etnografičnem oziru radi pestrosti svojega prebivalstva. Tu prebivajo Rusi, Armeni, Grusini, Perzi in še druge kavkaške narodnosti. Najlepši del mesta je ruski, kjer stoji »hram slave«, posvečen ruskim osvoboditeljem Kavkaza. Iz Tiflisa proti Vladikavkazu ne vozi železniška cesta, treba je torej potovati z vozom. Pot preko nebotičnih kavkaških gor je romantičen, naravnost diven, da se ne da opisati. Kdor hoče razumeti Lermontovega »Demona«, mora potovati tu preko Kavkaza; tu bode prav pojmlil veličastnost tega pesnikovega umotvora. Najvišje se povzpne cesta na Krestovaji gori, odkoder vodi pot navzdol v dolino po Lermontu toli opevane reke Terek v Vladikavkaz. Interesantno je, da se je g. župan na svojem potovanju sešel z dvema odličnima Rusoma, ki sta bila o slovenskih razmerah najzanimiveje poučena. — Na zanimivem predavanju se je z gorkimi besedami zahvalil predsednik »Slov. plan. društva«, g. prof. Orožen in g. župan je obljubil, da bo prihodnjič nadaljeval še svoje potopisne črte s potovanja po Volgi v Nižnji Novgorod.

— **Čestitka.** Sinoči smo naznanili, katerim osnutkom za cesarjev spomenik v Ljubljani je dotični odsek podelil razpisane nagrade. Z ozirom na to smo prejeli z Dunaja naslednjo brzojavko: »Slava mlademu društvu »Vesnik«. Živelci člani »Vesne« Peruzzi, Bernerker in Meštrovic Čestitajo — prijatelji prave umetnosti.«

— **Umrl je v terek popoldne** splošno znani gostilničar pri »Zlati ribi« v Ljubljani in posestnik v D. M. v Polju g. Fran Rozman v starosti 53 let. Pogreb je bil danes ob 3 uri popoldne. Po neki neljubi pomoti izostala je priobčitev mrtvškega lista v tukajšnjih slovenskih dnevnikih, kar naj bi se zgodilo oprostiti mnogostevilni znanosti in prijatelji rajnega v Ljubljani in na deželi.

— **Vojaške vesti.** V pokoj je šel stotnik 87. polka Fr. Kneževič. Poročnik 27. polka (bivšemu učitelju) Josipu Bizjaku se je na lastno prošnjo dovolilo odločiti šaržo.

— **Svetovnoznani rokoborec in atlet Ante Tomasevič**, po rodu Hrvat iz Sinja v Dalmaciji, pride jutri v Ljubljano. V veliki dvorani »Sokol« nam bo predstavljala grško-rimsko borbo. Brantni mora srebrni pokal in častni pas, ki ju je užival na internacionalni rokoborbi na Dunaju. Doslej je premagal še vse najznamenitejše rokoborce: Nemca Hitzlerja, amerikkanskega zamorca Sandersa, bavarskega Herkula Kramera, Rishacherja, Vojtoviča, Zwickerja in druge. Kot zmagovalac je Tomasevič dolžan, da stopi na bojišče z vsakim, ki ga pozove na boj. Vendar ima pravico, da določi kraj in čas boja. Naš jugoslovanski junak je odločil, da se prihodnje borbe vrše v Ljubljani, Zagrebu in Reki. Pred kratkim ga je pozval znameniti tržaški rokoborec Nino Meded, katerega je pa Tomasevič z lahkoto premogel na Dunaju. Pozvan od Nemca Ditrichberga in Brandeta hoče Tomasevič s prvim stopiti na bojišče v Ljubljani, z drugim v nedeljo v

Zagrebu. Oba sta mu enakovrstna atleta in rokoborec, vendar na dvomimo, da tudi ta dva zmora Tomasevič, kojega sila in teža še vedno raseta. Danes tehta 109 kg. — Borba se vrši jutri, v petek dne 11. t. m., ob 8 uri zvečer v »Narodnem domu«. Hkratu koncertuje društvena godba. Vstopnice ima v predprodaji g. Šušark. Cene so sledeče: sedeži prve vrste in na galeriji po 2 K, sedeži druge vrste po 1 K in stojšča po 60 vin, dilaške in garni zijske vstopnice po 30 vin.

— **Vinska pokušnja** v ponedeljek 7. t. m. v deželni kleti je bila izvanredno dobro obiskana. Dekorativno med posameznimi stojali uvrščeni oleandri predrugačili so klet v zimski vrt, v katerem se je obila iz najboljših slojev obstoječa množica trudila priti do pokušnje raznovrstnih razstavljenih vin, kajti točaji so bili komaj kos svojih nalogi. Obče je bilo vse presenečeno in polno hvale čez letošnjo kapljo, in se je vsled tega pridno naročevalo razna vina. Čedalje bolj se širi prepričanje, da se je s prireditelji deželne preskuševalne kleti omogočilo širše obnovo seznanjati z pristnimi vinskimi pridelki kranjske dežele, kateri so bili dosihmal od cela nepoznani, in na ta način vzgajati pravi ukus za dobro vino. Na drugi strani obenem upliva na gostilničarje, da si preskrbe dobro kapljico in se ne upajo več razpečavati razna slaba ali celo ponarejena vina. O kvaliteti posameznih vin bomo mogli dati oceno, ko nam bode mogoče vse pokušiti, za sedaj samo priporočamo obisk kleti in naročbo tam razstavljenih vin.

— **Čoln se je potopil dne 7. t. m.** ob 12³⁰, ob prevajanju pošte in dveh žensk na brodu med Dolškim in Ljuzami. Brodarje in eno žensko so rešili, ena deklica iz Ljubljane, Matilda Leinenfeller, pa je utonila. Dobili so 9 t. m. njeno truplo, ki se pokoplje pri Sv. Agati. Obiskala je svoje 8 mesecev staro nezakonsko dete.

— **Precej obširno premogovno skladišče** so našli pri rudolodbi pri sv. Juriju na Dolenjskem.

— **Število učiteljev v krškem okraju.** V krškem okraju deluje 39 učiteljev in 40 učiteljic. Od učiteljev nimajo 4 zrelostnega izpita, 6 pa jih nima skušnje učne usposobljenosti. Učiteljice imajo vse maturo in le 9 jih nima druge skušnje.

— **Sedanji in bodoči (?) soštanjski župan pred sodiščem.** Piše se nam iz Šostanja: Viktor Hanke, mesar, in župan Fran Rajšter sta imela neki prepri, vsled česar je Hanke Rajšterja in ta zopet Haukeja tožil zaradi žaljenja časti pri tukajšnjem sodišču. Te dni se je vršila kazenska razprava. Viktor Hauke, znani nemčurski razgrajatelj in vodja vseh nakan zoper nas Slovence, in tudi eden tistih, ki so Slovencem napovedali boj kot je pri obravnavi sprvega jako bojevit nastopal in se obnašal, kakor da je župan zločinec, kateri mora strogo kaznovan biti, in to vsled zaslonbe na priče F. Rogelna in Karola Breznika sedaj »Breschnik«; a ta bojevitost splavala je kmalo po vodi, ko je zastopnik Fran Rajšterja nastopil dokaz resnice, »za trditve Fran Rajšterja Haukejeva vaga ni bila pravilno poštena.« Zaslilihi sta se priči Martin Goršek in Franc Štor, katera sta pod prisogo izpovedala, »da je užitninski komisar iz Gradea, ko je pri trgovcih, mesarjih, pekcih itd. preiskoval stvarine, katere spadajo pod kontrolo živil, tehnično v mesariji Viktorja Haukeja spoznal kot nepravilno — in da se mora ista takoj konfiscirati. Priči sta torej popolnoma potrdili, da je bila trditev Fran Rajšterja opravičena, in da je Viktor Hauke s svojo vago, kolikor časa jo je imel tako postavljeno, kakor so jo pri komisiji našli — odjemalce mesa iz njegove mesnice — pri vsakem kilogramu prilično za pet deka — oeciganil. Ko je bil ta dokaz do prinesen, potrudil se je sodnik dr. Tschsch dodeči poravnavo med tožitelji — zakaj si lahko mislimo. Čudno je le, da državnega pravnika namestnik in tudi zastopnik župana nista protestirala zoper pogajanja, kajti prvi je imel dolžnost zahtevati, da se ves akt odstopi državnemu pravniku, slednji pa, da se vsi dokazi doženejo predno se zamore o poravnavi govoriti. Kaj porečejo Belovodčani, Topolščani in Zavodničani k tej prefriganosti mesarja! Vendar mu ne bodo zato hudi, da jim je pri visoki ceni slabega mesa še pri vsaki kili pet deka odtegnil po nepravilnem postopanju, in mu bodo še v naprej z žulji pridelane krajcarčke nosili. — Ali ne? Bodo-li naš župan in drugi narodnjaki še v bodoče zahajali k Viktorčku in drugim nemčurjem? Danes samo toliko, prihodnjič še več iz nemčurskega tabora.

— **Nova hiša se je zrušila.** Na Ljubljanski cesti v Celovcu se je zrušila v neki novi hiši gornje nadstropje vsled teže snega, ki se je nakupil na strehi. K sreči še v hiši nihče ni stanoval. Podrtine so zasule cesto, da je promet po njej ustavljen. Ranjen je samo mizar Dobrovsky.

— **Klub slovenskih tehnikov na Dunaju** si je izvolil na svojem obnem zboru za XXIII. tečaj sledeči odbor: Predsednik: stud. meh. Milan Lenarčič, tajnik: stud. ing. Rajko Zaharija, blagajnik: stud. ing. Marius Perhace, preglednik: stud. meh. Jožef Boncelj.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem dežel. sodišču. 1. Janez Ciotto iz Ofene na Laškem doma, sedaj zidar na Boh. Beli, ustrelil je 25. vinotoka z revolverjem skozi okno gostilniške sobe brez vsake potrebe na komaj 10 korakov od tega mesta staječe fante, potem pa še z večini vrat, kakor on pravi zaradi tega, ker so fantje kamenje metali, in je bil eden izmed njih obrožen s sekuro. Nobena priča zagovoru obdolženca ne pritrdi; obsojen je bil na 5 mesecev težke ječe. 2) Že opetovano kaznovani Anton Zlobec, delavec iz Vnanjih Gor, je zvečer 12. listopada t. l. v Zgor. Otoku, Mariji Bele starejši in mlajši, jezen, ker ga nisti pustili v hiši nočevati, grozil z besedami: »Babi, kar tiho; meni je vse gluh če, grem prav na 5 let notri; smrt mora biti!« Nato je obema s pestjo grozil in preklinjal; on pravi, da je to le v pijanosti storil; obsojen je bil na 7 mesecev težke ječe. 3) Tomaž Strič, delavec iz Brinja, najposled v Hrušici, je z Marijo Coholič, katera je bila zaradi tega hudodelstva dne 10. listopada na 2 meseca ječe obsojena osleparil trgovca Marko Miheliča za razno blago v vrednosti 69 K 76 v., češ, da je oženjen, da dela v predoru v Hrušici, in da je žena perica, ter da bode pri prvem izplačanju dolg poravnal. Strič je na to, ko so ljubico prijeli pobegnil. Sodišče ga je zaradi goljufije obsodilo na 4 meseca ječe. 4) Fantje: Peter Potočnik iz Krivegabrda, Pavel Šubič in Jurij Dolenc iz Sopotnice so ponoči 15. rožnika t. l. pred Tavčarjevo hišo napadli Janeza Tavčarja, ga na tla pobili in mu zlomili na levi nogi piščal. Povod tepežu je bil prepri v Tavčarjevi hiši, že tam je nastal v temoti tepež, ker je nekdo po luči udaril in nekdo tudi Petra Potočnika z nožem v prsa sunil, a ker je imel usnjato listnico v žepu telovnika, je ta preprečila težko telesno poškodbo. Sodišče je obsodilo Potočnika na šest tednov, Šubica na pet tednov in Dolence na 4 tedne ječe.

— **Mestna razsvetljava.** O periferiji mesta se ljudje močno pritožujejo, da so zadnje dni popolnoma v temi, ker električna razsvetljava ne funkcijonira. Pritožbe so pač umirjive, ali pomagati se ne da, in treba bo potrpeti. Uzrok, da razsvetljava ne funkcijonira, je ta, da je zadnji sneg potrgal na periferiji vse žice za napeljevanje elektrike. Vodstvo mestne elektrarne stori, kar je mogoče, da se nastala škoda popravi, a vsega ne more naenkrat storiti. Isti sneg je tudi na brzojavnih in telefonskih žicah napravil mnogo škode.

— **Požar pri Auerju.** Piše se nam: »Z ozirom na notico o požaru v Auerjevi pivarni (»Slov. Narod« z dne 5. decembra 1903 št. 282) si dovoljujemo naznaniti, da ogenj ni nastal v pisarni, ampak v inšpekcijski sobi. — Zgorela je le mala miza in nekaj stvari, ki so bile zasebna last enega izmed naših uslužbencev, ne pa korespondence, kakor se je napačno »Slov. Narod« poročalo. Zahvaljuje se Vam že naprej za Vašo uljudnost, bilježimo odličnim spoštovanjem: G. Auerjevi dediči, pivovarna v Ljubljani.

— **Obesil se je v Slov. Gradcu** 54letni delavec Fr. Naberšnik zaradi neozdravljive bolezni.

— **Prememba posesti.** Makar Jurij Marenče na Dolenjski cesti št. 6 je kupil hišo gostilničarja Fr. Črniceva na Dolenjski cesti št. 16.

— **Semenj.** Dne 9. t. m. bilo je na semenj priganih 823 konj in volov, 344 krav in telet, skupaj 1167 glav. Kupčija je bila pri govedi prav dobra, pri konjih dobra, ker so prišli po govejo živino Moravci in Nemci, po konje pa Lahi.

— **V »Narodni kavarni«** se je našla listnica denarja v gotovini 14 K, 1 vozna karta in 3 vstopnice društvene godbe. Kdor jo je izgubil, naj se javi tam.

— **Razpisane učiteljske službe** so v Babnem polju, v Žužembergu in v Doberniku do 7. januarja prih. l. v Nemški Loki do 4. januarja, na deklisli šoli v Tržiču pa do konca tega meseca.

— **Hrvatske vesti.** Najljudeškim shodu v Kutini, kjer sta govorila poleg drugih tudi dr. Frank in dr. Harambašić, se je sklenilo delovati na to, da se vsi Hrvatje spoje v eno upravno skupino. — Pre-

tepla je v Zagrebu neka Terezija Janež svojega 7letnega sinčka tako, da so ga morali prepeljati v bolnico. — Ljudski shod v Gospiću je obiskalo do 2000 naroda. Sprejele so se enoglasno resolucije za finančno samostojnost, za hrvatski zapovedni jezik v vojski, za hrvatsko državno zastavo itd. — Prate je od žagala parna žaga pri Doberlinu delavcu Zecu, ki je postal tak neprevižno, da mu je desna roka došla v stroj. — Ožgal se je po licu dijak Dardak v Zagrebu, ki je kuril v peči in vliil vanjo petroleja, da bi rajše gorelo. — Društveni dom si zgradi obrtniško in delavsko društvo »Sloga« v Sisku.

* **Najnovejše novice.** — Povodenj v Italiji. V Campagni stoji voda poldrugi meter visoko. Pri Suliceo se je zrušil železni most. Vojaštvo in orožniki so na delu. — Nesreča na morju. V pristanišču Ithaka sta trčila skupaj grška parnika »Pyloros« in »Asos« »Pyloros« se je pogreznil, z njim pa baje tudi do 50 oseb. — Tovarna za vžigalice je zgorela v Temešvaru. Škoda znaša 120.000 K — 60letnico vojaškega službovanja obhaja te dni nadvojvoda Rainer. — Belgijski kralj tožen. Pariški in londonski upniki princezinje Lujze Koburške tožijo njenega očeta kralja Leopolda za 6 mil. frankov, ki jih mora baje izplačati hčerji kot zapuščino pol. matere kraljice Henriete. — Izpustili so dunajskega odvornika dr. Guttmana, ki je po neveril večje svote, proti kavciji 30.000 K. — Na svojega očeta je streljal na Reki gostilničar Mat. Barbalich, ker mu ni hotel oče posoditi 500 K. Oče je nevarno ranjen. — Izginil je v Monakovem vladni svetnik Gastrow, ki je bil poročevalec o tožbi zoper nunsko prednico Häusler, ki je hotela neko nuno zastrupiti. — Zaprli so v Nizzi ogrskega poštnega uradnika Scherza, ki je doma poveril svoji svakinji, po štirici, 14.000 K. — Grško-katoliškim škofom v Vel. Varadinu je imenoval papež monsignora Raduja.

* **Pod zaščito sv. Vavla.** Pri večerajšnji obravnavi se je takoj ob pričetku zglasil za besedo Drozdov zagovornik, dr. Dvorsky, in je razpravljal o pismu nekega Pražana, ki živi v Londonu in ki zatrjuje, da ima pater Drozd veliko premoženje naloženo v angleški banki. Pisec dotičnega pisma pravi, da se je pred leti v Kolinu na Reni seznanil z nekim duhovnikom, ki se je predstavil kot Francesco Rossi iz Rima in ki je govoril italijansko. S tem navideznim duhovnikom se je peljal skupaj v London. V Londonu sta si ogledala poslopje angleške banke, kjer je Rossi naložil pod šifro »III. 54 N. D. B.« 30.000 funtov šterlingov (okoli 720.000 kron našega denarja), češ, da mora upravljati za nekega varovanca večje premoženje. Pred 2 letoma je prišel pisec dotičnega pisma v Prago in tamka srečal duhovnika, ki je bil popolnoma podoben znancu Rossiju iz Londona; zato ga je jel klicati »Rossi, Rossi,« toda duhovnik se zato ni zmenil. Neki znanec mu je pozneje povedal, da je bil dotični duhovnik pater Drozd, predsednik Sv. Vavlaške posojilnice. Dr. Dvorsky je na to predlagal, da se naj avstro-ogrskeemu konzulatu v Londonu naroči, da poizve ime pisca dotičnega pisma in ako je res, da se je imenovala svota zares naložila v angleški banki. Predsednik obravnave Stolla je odgovoril, da se je to že zgodilo in da je angleška banka odgovorila, da more na take poizvedbe glede denarnih vlog dati pojasnilo samo v slučaju, ako se je po angleških zakonih uvedla v specijelnem slučaju kazenska preiskava. Ker Drozd govori tudi italijanski in je tudi že večkrat bival v Londonu, se z gotovostjo sumi, da je duhovnik Rossi identičen z obtožencem Drozdom, to tem bolj, ker je angleška banka odklonila vsako pojasnilo, kar se smatra za gotovo, da se v banki zares nahaja imenovana vloga po 720.000 kron. Včeraj se je najbrže sklenilo dokazilno postopanje. Danes so najbrže že govorili državni pravdniki in razni zagovorniki.

* **Plače v Kaliforniji.** Zidarji zaslužijo 20—25 K na dan, železniški sprevozniki 12 K, redarji 400 K na mesec itd. Zato pa je treba tudi vse drago plačevati. Zdravniški obisk velja n. pr. 20 K, po noči pa 40 K, zdravniško spričevalo velja 80 K, spričevalo o smrti 200 K, operacije veljajo od 200—2000 K. Tudi živež je jako drag.

* **Nadzorstvo stranišč.** Posl. Prochazka je interpeliral pretečeni teden trgovskega ministra zaradi razmer v neki dunajski telefonični centrali. Ako je to vse res, kar navaja interpelant, je to pravcati avstrijski škandal. Ravnatelj centrale, Schott, je naročil starejšim uradnikom, da morajo iti za vsako mlajšo

uradnico na stranišče ter se pripraviti: ali ni stranišče poneshaženo. Ker so se dame temu ukazu uprle, češ, da so uradnice in ne nadzornice stranišč, je izdal ravnatelj okrožnico, ki ukazuje, da morajo biti vsa stranišča od 6 ure zvečer do 8 ure zjutraj zaprta, ključ pa mora vseti v manipulacijski dvorani v III. nadstropju Tamleži tudikontrolna knjiga, v katero morazapisati vsaka gospica, ki potrebuje ključ, uro in minuto, kdaj je ključ odnesla in kdaj zopet prinesla, zraven pa razločno zapisati tudi svoje ime.

* **Smrtna košnja.** Neki angleški statistik je izračunal: Na vsem svetu živi 1.500.000.000 ljudi. 32¹/₂ milijona jih umre vsako leto, okoli 100.000 vsaki dan, 4000 vsako uro in 67 vsako minuto. Toda zato pa se vsako minuto rodi 70 ljudi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 10. decembra. Poslanska zbornica je v današnji seji razpravljala o nujnih predlogih dr. Foita, prof. Romancuka in dr. Ellenboga. Romancuk se je izrekel za splošno obstrukcijo, socialni demokrat Ellenbogen za enako volilno pravico in narodno avtonomijo. Zdaj govori dr. Baxa. Vlada hoče, da se še danes konča tekoče zasedanje poslanske zbornice.

Dunaj 10. decembra. Danes je bil ministrski predsednik dr. Koerber pri cesarju in mu je poročal o razmerah v parlamentu z ozirom na razna važna vprašanja, zlasti z ozirom na pogodbo.

Dunaj 10. decembra. Delegatje desnice so pod predsedstvom vit. Jaworskega imeli sestanek, na katerem se je razpravljalo o posamičnih zadevah, ki pridejo v delegaciji na vrsto, zlasti o zunanji politiki in o Ogrski. Sklepalo se ni ničesar.

Dunaj 10. decembra. Italijanski dijaki v Zadru so poslancu dr. Stranskemu izrekli zahvalo, da se je zavzel za Italijane proti Nemcem.

Dunaj 10. decembra. Bivši avstro-ogrski poslanik v Bruslju, grof Khevenhüller je imenovan poslanikom v Parizu.

Dunaj 10. decembra. Avstrija je pripoznala republiko Panamsko.

Gospodarstvo.

— **Dobavni razpis.** Trgovsko ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo po razpisu ravnateljstva bulgarskih državnih železnic dne 24. decembra t. l. pri okrožni finančni prefekturi v Zofiji vršila ponudbena razprava 1. za dobavo 60.000 navadnih bukovih pragov (švelarjev). Približna vrednost znaša 120.000 fr., kavcija pa 6000 fr. in 2. za dobavo 40.000 navadnih hrastovih pragov (švelarjev), približna vrednost 200.000 frankov, kavcija 10.000 fr. Natančnejši dobavni pogoji i. dr. se morejo vsak delavni dan pri gori navedeni prefekturi in pri materialnem oddelku železniškega ravnateljstva v Zofiji ogledati.

Poslano.

Domoljubni rojaki!

Družba sv. Cirila in Metoda je izdala

koledar za leto 1904.

Koledar je ob enem »Vestnik« za družbino XVI. in XVII. to leto. Cena koledarja je kron 120. Voda sivo družbe sv. Cirila in Metoda Vas vljudno prosim, da kupujete ta družbeni koledar ter **zahtevate odločno**, da imej vsaka slovenska knjigotiznica, trgovina s papirjem in vsaka trafikata koledar na prodaj. Tem potom olajšujete težavno breme, ki ga ima družbino vodstvo. Bratje Čehi toliko žrtvujejo za obrambo svojega naroda — Slovenci, manji narod, bi morali torej primeroma več žrtvovati od Čehov.

Trgovci naj se zglašajo direktno pri vodstvu. Za trgovce stane koledar K 120 z 20% popustom ob naprej vplačani svoti. (3220—1)

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavanje in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogih desetletij dobro znane, pristnega „Mollvege Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatlica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prasek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na desni strani je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, razpoznavan z varnostno znamko in podpisom. 1 (10-17)

Duh nam postane svež celo po trdopornem delu, če izpijemo čašo Talanda celjskega čaja, kojega izvrsten duh iznenadi vsakega poznavalca. Da spoznamo slasten okus, moramo vzeti tretjino manj nego pri drugih znamkah in ne smemo pustiti perja predolgo v poparku.

Gosp. Juliju Schaumann-u, lekarnarju v Štokravu.

Prosim, da mi blagovolite poslati še dve škatlici želečne soli, kakoršno sem že imel in s katere uspehom sem prav zadovoljen. S spoštovanjem

Jožef Pavlovic. Sanskimost (Bosna), dne 16. septembra 1899. c (61-4)

Pristno se dobiva pri izdelovalcu Juliju Schaumann-u, deželiskem stanovskem lekarnarju v Štokravu, dalje v vseh tu- in inozemskih lekarnah. Cena škatlice K 150. Razpošilja se s pošto vsak dan, a ne manj kot 2 škatlici.

Novo kovani 2211-25 dvajsetkronski zlati se ne svetijo tako kakor luč ideal-žarnic. Ilustrovane cenike pošilja zastoj in poštino prosto podjetje za izdelovanje ideal-žarnic HUGO POLLAK, Dunaj VI, Wallgasse 34.

Slovenski Narod se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v sledečih trafikah:

Ljubljana: Bizjak, Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10. Blaznik, Stari trg št. 12. Blaž, Dunajska cesta št. 14. Dolenc, južni kolodvor. Elsnar, Kopitarjeve ulice 1. M. Favi, Spodnja Šiška pri kolodvoru. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja. Kališ, Jurčičev trg št. 3. Kanc, sv. Petra cesta št. 14. Kos, Kolodvorske ulice št. 26. Kristan, Resljeva cesta 24. Kustrin, Breg št. 6. Kušar, sv. Petra cesta št. 52. Mrzlikar, Sodnijske ulice št. 4. Sever, Gosposke ulice št. 12. Sušnik, Rimska cesta št. 18. Svatek, Mestni trg št. 25. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1. Tenente, Građaške ulice št. 10.

Škofja Loka: Matej Žigon, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34.

Kranj: Karl Florian, knjigotržec. Bohinjska Bistrica: Mijo Grobrotek, trgovec.

Zidani most: Mary Peterman, trafika na kolodvoru.

Št. Peter na Krasu: Novak, na kolodvoru juž. želez.

Celovec: Josip Sowa, časopisni biro.

Gorica: Josip Schwarz, trafika, Šolska ulica št. 2 (via scuole 2)

Trst: Bevk, P. Barriera vecchia (vogal ulice Bosco št. 1).

Mihail Lavrenčič, Piazza Caserma št. 1.

Majcen, ulica Miramare št. 1. St. Stanič, ulica Via Molin piccolo št. 8.

Reka: Potošnjak, Via del Molo.

Častite naročnike „Slovenskega Naroda“, katerim poteče koncem tega meseca odisi mesečna ali četrtletna naročnina, prosimo vljudno, da nadaljno naročitev kar najprej ponové, da jim poplajanje lista ne prestane.

Klobuki za dame. Svoj novi ilustrovani cenik klobukov za dame pošljem brezplačno vsakomur, kdor ga zahteva. — Popravljanja izyrujem točno in po cenl.

Henrik Kenda v Ljubljani, Mestni trg št. 17. (2809-7)

Proti prahajem, juskanim in izpadanju las deluje najboljšje priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 K. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu (204-47)

Borzna poročila Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 10. decembra 1903.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
100% majeva renta	100.70	100.90
100% srebrna renta	100.50	100.70
100% avstr. krona renta	100.70	100.90
100% „zlati“	120.70	120.90
100% ogrska krona	99.25	99.45
100% „zlati“	118.20	119.10
100% posojilo dežele Kranjske	100.00	100.00
100% posojilo mesta Spiljeta	100.00	100.00
100% „Zadra	100.00	100.00
100% bos. herc. žel. pos. 1902	100.65	101.65
100% češka dež. banka k. o.	100.00	100.15
100% „Z. o.	99.75	100.75
100% zast. pis. gal. d. hip. b.	101.35	102.35
100% post. kom. k. o. z		
100% pr.	106.20	107.20
100% zast. pis. Innerst. hr.	101.00	102.00
100% „ogr. centr.		
100% deželne hranilnice	100.25	101.25
100% zast. pis. ogr. hip. b.	100.20	101.20
100% obl. ogr. lokalno železnice d. dr.	100.00	101.00
100% češka ind. banke	100.25	101.25
100% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	
100% dolonjskih železnic	99.50	100.30
100% „jaž. žel. knp. 1/2 1/2	307.75	309.75
100% av. pos. za žel. p. o.	100.65	101.65

Srečke.	1884	1890	1900
100% „1884“	168	171	171
100% „1890“	185.25	187.25	
100% „1900“	260	264.80	
100% „tiskar	165	167	
100% zemlj. kred. f. emisije	293	297.50	
100% „II.	289	293	
100% ogrska hip. banke	267	271	
100% srbske & frs. 100%	91	95	
100% „turske	141.25	142.25	
100% „srečke	19.30	20.30	
100% Kreditne	476	482	
100% inomoške	82	87	
100% Krakovske	80	83	
100% Ljubljanske	71	75.50	
100% Avstr. rud. križa	53.50	54.50	
100% „Ogr.	25.85	27.85	
100% Radolfove	66	69	
100% Salcbarske	79	82	
100% Dunajske kom.	600	518	

Delnice	86.50	87.50
100% Južne železnice	685.25	686.25
100% Državno železnice	1615	1625
100% Avstro-ogrsko bančno del.	682.50	683.50
100% Avstr. kreditne banke	780	781
100% „Ogrske	262	263.50
100% Živnostenske	680	690
100% Premogokop v Mostu (Brux)	406.75	407
100% Alpinske montan	1870	1885
100% Prške želez. ind. dr.	491	492
100% Rima-Muranyi	39.2	393
100% Trboveljske prem. družbe	408	411
100% Avstr. orožne tovr. družbe	157	162
100% Češke sladkorne družbe		

Valutne	11.35	11.39
100% 5. kr. cekin	19.07	19.10
100% 20 franki	23.45	23.53
100% 20 marke	23.93	24.03
100% Sovereigns	117.15	117.35
100% Marko	95.30	95.50
100% Laški bankovci	2.52	2.53
100% Dublji	4.84	5
100% Dolarji		

Žitne cene v Budimpešti. dne 10. decembra 1903.

Termin.	za 50 kg K	7-71
100% Pšenica za april	50	6.59
100% Rž	50	6.18
100% Koruza „maj 1904“	50	5.49
100% Oves „maj“	50	5.49

Nespremenjeno.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. decembra: Terezija Kozak, mesarjeva žena, 48 let, sv. Petra cesta št. 56, Morbus Brightii. — Fran Vari, železniški uslužbenec, 53 let, Domobranska cesta št. 8, Oedema pulm. Dne 6. decembra: Marija Praprotnik, delavka, 58 let, Črna vas št. 33, vodenica. Dne 7. decembra: Ivana Rejc, delavčeva hči, 1 1/2 mes., Gruberjeva cesta št. 3, Bronchitis capill. Dne 8. decembra: Fran Rozman, gostilničar, 53 let, Spitalske ulice št. 7, srčna hiba. — Stanko Brozovič, krojačev sin, 4 mes., Strelške ulice št. 15, Atrofia. — Metod Benisek, kapelnikov sin, 1 1/2 leta, Zabaj št. 3, pljučnica. — Andrej Bave, marker, 41 let, Franciskanske ulice št. 12, jetika. Dne 9. decembra: Franja Jarc, posestnikova žena, 41 let, Zaloška cesta št. 11, Paralysis cordis.

Meteorologično poročilo.

Vršina nad morjem 506.2. Srednji srčni tlak 756.0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrovi	Nebo
9	9. zv.	733.6	3.1	brezvevtr.	oblačno
10	7. zv.	733.2	2.6	sl. ssvzh.	oblačno
	2. pop.	733.5	5.1	sl. ssvzh.	del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 2.9°, normala: -0.9°. Močrina v 24 urah: 0.0 mm.

Zahvala. Za vse izkazano srčno sočutje povodom boleznin in smrti moje ljube soproge, oziroma matere, sestre in svakinje, gospe

Terezije Kozak roj. Komotar

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo drage ranjice k večnemu počitku izrekam tem p. o. m. vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem v lastnem imenu in v imenu svojih nedoletnih sinčkov svojo najiskrenejšo zahvalo. Istotako se zahvaljujem vsem darovalcem prelepih vencev ter vsem obiskovalcem, ki so tolažili rajno ob boleznin ter onim, ki so mi izrazili svoje sožalje bodisi na katerikoli način. Posebej se zahvaljujem g. župana in č. gg. obč. svetovalce, kakor tudi gg. mesarake mojstre, ki so ob krsti svetili, gg. c. in kr. artilerijske podčastnike, gg. pevce društva „Ljubljana“ za ganljivo petje. Vsem skupaj: Bog povrni!

Ljubljana, 8. decembra 1903.

Josip Kozak hišni posestnik, mesar in obč. svetovalec. (3215)

Zahvala. Za vse izkazano srčno sočutje povodom boleznin in smrti našega ljubega soproga, oziroma brata in strica, gospoda

Frana Varla

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo dragega pokojnika k večnemu počitku izrekam tem p. o. m. vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, posebno pa p. n. uradniškim in drugemu osebju c. kr. priv. južne železnice našo iskreno zahvalo. Istotako se zahvaljujem vsem darovalcem prelepih vencev ter vsem obiskovalcem, ki so tolažili rajncega ob boleznin, ter onim, ki so nam izrazili svoje sožalje (3216)

Ljubljana, 9. decembra 1903.

Žalujoči rodbini Varl in Česark.

G. Tönnies Ljubljana (1908-21) tovarna za stroje

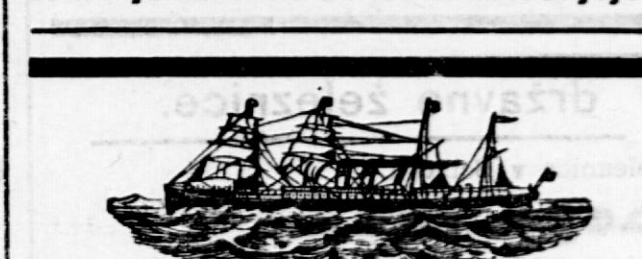
Sesalno plinski motorji najcenejša gonilna sila, 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah št. 12.

Dobro idoča gostilna in kavarna v Litiji se da takoj pod ugodnimi pogoji v zakup. Slovenščine in nemščine popolnoma vešč ponudniki, ki morejo položiti kavojo, naj naslavljajo svoje ponudbe (3228-1) do 15. t. m. pod „R. S.“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Perje za postelje in puh priporoča po najnižjih cenah F. HITI 1124-34

Pred škofijo št. 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

V Ameriko

je najkrajša, najprijetnejša in najcenejša vožnja čez Francosko Havre — New-York ali Antwerpen — New-York, Havre — Philadelphia ali Antwerpen-Philadelphia.

Natančnejša pojasnila in cene naznanja rado voljno in zastoj 2973-8)

Ivan Bihelj

zastopnik generalne agenture za celo Švico v Buksu (meja) zraven kolodvora.

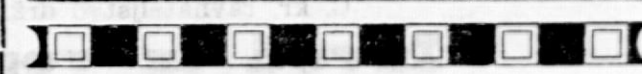
Mesečna soba v I. nadstropju, s posebnim vhodom in razgledom na ulico in s hrano se takoj odda na Starem trgu št. 28. (3224-1)

Prodajalka

izurjena v trgovini mešanega blaga, se sprejme takoj. Ponudba pod št. 80 na upravništvo „Slov. Naroda“. (3221-1)

Samo za 60 kr. 1/2 kile gosjega perja.

To gosje perje je sivo, popolnoma novo z roko skubljeno, gotovo za porabo, 1/2 kile stane samo 60 kr., boljše kakovosti samo 70 kr. Pošiljajte na poskušnjo s petimi kilogr. se razpošilja po poštnem povzetju. J. Krassa, trgovina s postelnim perjem, Smichov pri Pragi (S10). Zamena dovoljena. (3217)

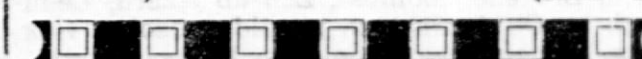
Razpis.

Za podtajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

išče družbin prvomestnik gosпода, ki bi voljan bil posvetiti svoje moči temu narodnemu namenu.

Jako vsrečeno bi prvomestniku bilo, če se dotični gospod blagovoli oglasiti v njega stanovanju: hiša lekarnar Josip Mayr, Sv. Petra cesta št. 2 — II. nadstropje na vodo — od četrta, 10. t. m., do srede 16. t. m.

Vodstvena seja bode namreč v četrtek, 17. decembra. (3221-1)

Zadruga gostilničarjev, kavararjev itd. v Ljubljani uljudno naznanja žalostno vest, da je njen večletni član, gospod

Franc Rozman gostilničar in posestnik

v torek, dne 8. decembra t. l., ob 2. uri popoldne po dolgi mučni boleznin preminul. Naj v miru počiva!

Ljubljana, dne 10. decembra 1903. (3228)

Posebni parte se ne bodo izdajali.

Franciška Jarc roj. Oblak

danes, v sredo, dne 9. t. m., zjutraj ob polsedmi uri po kratki, mučni boleznin, previdena s sv. zakramenti za umirajoč, v 42. letu starosti. Pogreb se bode vršil iz Leonina k Sv. Krištofu v Ljubljani, v petek, dne 11. decembra ob dveh popoldne. Svete maše zadušnice se bodo darovale v Preski in v Smledniku. Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

Med vodo, dne 9. decembra 1902. (3214)

Venci se na željo rajnice hvaležno odklanjajo.

Gösske pivovarne deln. družba v Gössu pri Ljubnu se usoja javljati gg. restavraterjem, gostilničarjem in p. n. občinstvu, da ima odslej svojo

zalogo piva za Kranjsko na Sv. Petra cesti št. 47 v Ljubljani (Kafnerjeva pivarna.)

Tranzitna klet v Vodmatu.

„SLAVIJA“ Vzaejmna zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fondi: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K. Po velikosti druga vzaejmna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo. (26-143) Vsa pojasnila dajo: Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah št. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokrajne namene.

Na svetovni razstavi v
Parizu 1900 „GRAND PRIX“.

Zakonito vpisana varst. znamka.

Svetovnoznan ruski karavanski čaj
bratov

K. & C. Popoff v Moskvi.

Dobavitelj več evropskih dvorov.

Najfinejša znamka.

V izvirnih zavojih na prodaj po vseh finejših trgovinah
te stroke. (2772-3)

Zadruga užitninskega zakupa v Radovljici
sprejme

več dacarjev.

Prosilci naj svoje lastnoročno pisane prošnje vložijo **do 15. decem-
bra t. l.** pri imenovani zadrugi na roke Vinko Hudovernika v Radovljici.
Isti, kateri so že kot dacarji službovali in se imajo s pričevali izka-
zati, imajo prednost z boljšo, dobro plačo. (3196-3)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v
Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob
7. uri 5 m. jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m.
dopolodne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
3 uri 56 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Mona-
kovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc,
Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare,
Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost,
Monakovo (direktni vozovi I. in II. razreda Trst-Monakovo). — PROGA V NOVOMESTO
IN V KOČEVJE. Obojni vlaki: Ob 7. uri 17 m. jutraj v Novomesto, Stražo, Toplice,
Kočevje, ob 1. uri 5 m. popoldne istotako, ob 7. uri 8 m. zvečer v Novomesto, Kočevje.
PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 25 m. jutraj obojni vlak
z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl,
Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak (direktni vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob
7. uri 12 m. jutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m. popoldne obojni vlak z
Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Francove vare, Kar-
love vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo,
Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pon-
tabel. — Ob 4. uri 44 m. popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Ce-
lovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer obojni
vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Šmohora, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta v
Solnograd. — PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 8. uri 44 m.
jutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže, Toplice, Novega
mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol.
V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m.
in ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — PRIHOD V
LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. jutraj, ob 11. uri 6 m.
dopolodne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer samo ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. — Čas pri in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za
2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (1719)

Božič!

Najumestnejše darilo za go-
spodinjstvo je slavnoznani

PFAFF-ov šivalni stroj

ki odgovarja vsem zahtevam
in je jako pripraven tudi za **umetno vezenje.**

V zalogi jih ima: (3077-5)

F. TSCHINKEL
Sodnijske ulice št. 4.

Novo!

Novo!

!! Orientalске preproge !!

HAGGI GIORGIO iz Trsta
preprogarna.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20
(Hribarjeva hiša).

Priložnostni nakup!

Javljam p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici, da sem došel semkaj z orientalskimi
preprogami (lepo blago) in da ostanem tu do Božiča.
Naj nihče ne zamudi porabiti ugodne prilike in nakupiti po skrajno nizkih cenah
svoje prilicne potrebščine.

Na mnogobrojno ogledovanje in prijazni obisk vljudo vabi
z odličnim spoštovanjem

(3219-1)

Paskal H. Štidingan (sin).

Vsakdanji kruh
so postale (1880-21)

„Ilirske testenine“

vsled svojega izbornega okusa,
obilne redilnosti ter hitre in
enostavne priprave.

Stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo se takoj odda.
Vpraša naj se na Sv. Petra cesti
št. 47. (3225)

Trgovskega pomočnika

spretnega prodajalca, veččega sloven-
skega in nemškega in če mogoče la-
škega jezika, vsprejme trgovina z me-
šanim blagom **Anton Trevn** na
Jesenicah, Gorenjsko. (3193-3)

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo, shrambo in
pripadki se odda za februar-
jev termin na Tržaški cesti
št. 13. (3163-3)

Izvrstna fina (11-288)

vina v buteljah

se dobé v trgovini

Edmund Kavčič

Ljubljana, Prešernove ulice.

Takoj se išče spreten in za-
upen (3210-2)

potovalec

ki je že z vspehom obiskoval gostil-
ničarje in trgovce po Kranjskem. —
Reflektira se le na spretno moč.

Ponudbe z navedbo plače in
circuitum vitae naj se naslavljajo na
Braća Wortmann, žganjekuha
in tovarna likerjev **Reka-Sušak.**

Gostilničarji
in zasebniki

ki bi radi pili kozarec dobrega vina
beli muškatelec po 36-40 kron
hektoliter, —
belo vino po 30 kron hektoliter,
rdeče vino po 32-36 kron hektoliter.

naj se obrnejo na znano firmo

Paolo Sponza
vinorejec, Rovinj (Istra). 7

Garantirano dobro

vino in žganje

podvrženo pregledu kemijske presku-
ševalne postaje na Dunaju,

dobiva se pri 2593-29

bratih Giaconi & Co.
Vis (Cissa) v Dalmaciji.

LJUBLJANSKI
ZVON
MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO
LETNIK XXIII. (1903).

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt
leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Krepkega, pridnega 2

učenca

za večjo trgovino z mešanim blagom
sprejme pod ugodnimi pogoji tvrdka
Čavš & Renko, Tržič, Kranjsko.

Mlad

natakar na račun

vešč slovenskega in nemškega jezika
popolnoma, se takoj sprejme
v neki tukajšnji restavraciji.

Izve se pri upravnistvu »Slov.
Narodna« (2318-1)

Novo izboljšani gramofoni

(33) z zvočnim locnjem in varstveno skrinjico. (2138)

Najvišja spopolnitel! Zelo priljubljen pri družtvih in zasebnikih.

Gramofon-avtomat za gostilni-
čarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke!

Velika zaloga najnovejših plošč.

Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg št. 16.

Naročila
na zunan-
je izvrše
s povratno
pošto.

Nekaj stanovanj

odda se za 1. februar leta 1904
v novi stavbi

„Národne Tiskarne“
v Knafovih ulicah.

Pojasnila daje **Jos. Lavrenčič**, upravni član v „Národni
Tiskarni“ ali pa na Dunajski cesti 31 (pisarna mest. užit. zakupa).

Naročajte izborno (1384-59)

Ljubljansko delniško pivo

iz pivovaren

v Zalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema

Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Paletoti

najzadnje fačone, dobro srednje blago do najfinejše izvršitve
v ceni

kolosalno znižani. (3194-3)

Z velespoštovanjem

O. Bernatovič.

Angleško skladišče oblek
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg št. 1.

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani
v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike
in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one
knjige, katere so izšle v aložbi „Národne Tiskarne“.

Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan 60 kr., elegantno ve-
zan 1 gld.

Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan 2 gld. 80 kr.

Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan 50 kr.

Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, broš. 50 kr.

A. Askerc: **Izlet v Carigrad**, broš. 20 kr.

Turgenjev: **Otol in sinovi**. Roman, broširan 50 kr.

— **Štiri novele**, broš. 20 kr.

Beneš-Třebizsky: **Blodne duše**. Roman, broširan 70 kr.

Po znižani cen! priporočam: Fran Kocbek, Pregovoril, prilike in rekl. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Lefebvre: **Pariz v Ameriki**, broširan 50 kr.

Stat nominis umbra: **Časnikarstvo in naši časniki**, broširano 40 kr.

Jelinek: **Ukrajinske dume**, Povest, broširana 15 kr.

Halévy: **Dnevnik**, broširan 15 kr.

— **Razne pripovedke**, broširane 40 kr.

— **Dve povesti**, broš. 25 kr.

Theuriet: **Undina**. Povest, broš. 20 kr.

A. Trstenjak: **Slovensko gledališče**, broširan izvod 1 gld.

Jurčič: **Listki**, broš. 15 kr.

— **Gregorčičevim kritikom**, broš. 30 kr.

Avstrijski patrijot: „**Parteiwesen der Slaven**“, broširano 50 kr.

Abiturijentinja trgovskega tečaja z dobrim spridevalom, želi službe kot

kontoristinja.

Vstopi tudi kot pomožna uradnica.

Blagohotne ponudbe pod kontoristinjo na upravnishvo „Sl. Nar.“ 3165-3

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

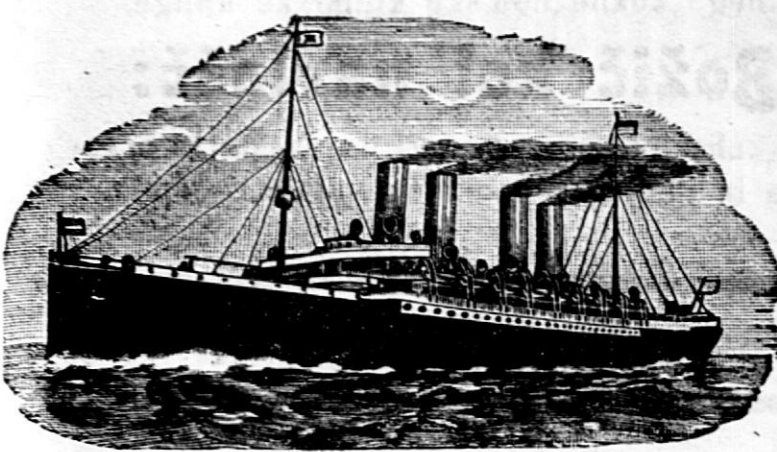
Promese izdaja k vsakemu žrbanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.

Zamena in obznanje
Zamena vrednostne papirje in
vnučuje zaplate kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Ekskript in inkasno mesto.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vzlaga. (2975-157)
Promet s čeki in nakaznicami.

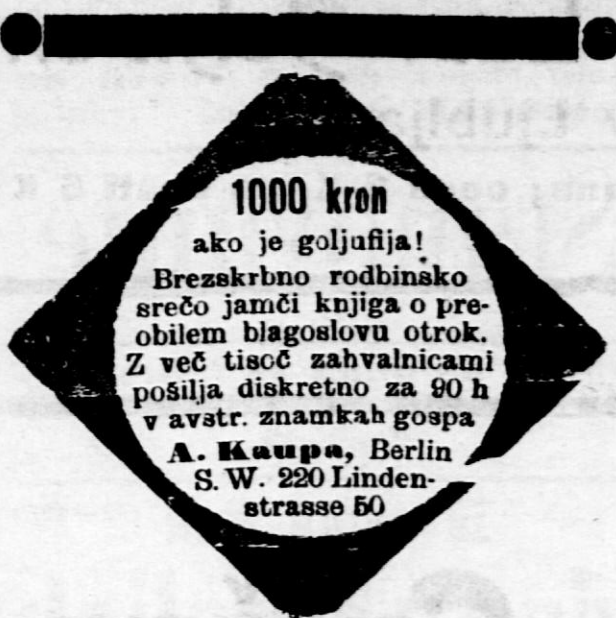
Kdor hoče potovati v Ameriko.

s cesarskimi in poštami
parobrodi, naj se obrne edino
le na tvrdo:

Kareš & Stocky
Bremen, Bahnhofstrasse Nr. 29.

Ta trdka se sporazumeva s potniki v njih materinskem jeziku, prevaža potnike z najboljšimi in najhitrejšimi parobrodi, pozna temeljito zakone o izseljevanju in zamore tedaj potnike dobro poučiti, kako se imajo med potjo vesti, da pridejo srečno v Ameriko. Naj tedaj vsakdo, ki se je namenil podati v Ameriko, piše prej trdko:

Kareš & Stocky, Bremen, Bahnhofstrasse Nr. 29
ta mu odgovori takoj točno in brezplačno. (2350-14)

1000 kron

ako je goljufija!
Brezskrbno rodbinsko
srečo jamči knjiga o pre-
bilnem blagoslovu otrok.
Z več tisoč zahvalnicami
posilja diskretno za 90 h
v avstr. znamkah gospa
A. Kaupa, Berlin
S. W. 220 Linden-
strasse 50

Izvrstno hrvaško vino!

Kdor želi kupiti izvrstno kapljico naravnega vina, naj se potruži v **Samobor na Hrvaško**. Naša vina so prve vrste, bodisi stara ali nova vina. Osobito novo vino je najboljša vrsta, kakršnega že ni bilo od leta 1885, in to samo plemenita vina, kakor: **trami-nac, burgundec, rizling, muškat, kraljevina** in t. d.

Torej, bratje Slovenci, le pridite k nam, cene so jako ugodne, železnica v Samoboru.

Kdor želi daljnega pojasnila, naj se obrne na podpisanca.

Anton Kogoj

obr. potroš. poslovođa s'ob. in kralj. povelj. trgovišča
Samobor, Hrvaško.

Velika kemiška tovarna
bi rada angažirala
za Ljubljano in okolico
spretnega

zastopnika.

Natančne ponudbe pod „I. W.“
na upravnishvo „Sl. Narod.“

Slastna pijača

Talanda Ceylon-čaj.

Ne vpliva vznemirjajoče, temveč kre-
pilo na duha in telo:

Št. 1 v zavojih po 20, 30, 125 vln:
„ 2 „ „ 24, 60, 150 „
„ 3 „ „ 32, 80, 200 „

Dobiva se
v vsaki večji drogeriji
in specerijski trgovini.

Zavod za mebliranje in dekoracije FRAN DOBERLET

Telefon št. 97.

v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 10.

Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste

od najnavadnejšega do najfinejšega,

**Zaloga tapet, rolet, karnis za okna,
zagrinjaj in preprog.**

Največja izbira
blaga za pohištvo.

Preproste in luksurijozne
ženitbene

oprave

solidno in ceno izvršene
Dekoracije.

Oprava celih stanovanj
hotelov in kopališč.

Trgovski pomočnik

se pod jako ugodnimi pogoji
sprejme. (3204-3)

Kj. ? pove upravnishvo „Sl. Nar.“

Bluze
damski pasovi
srajce in pasovi
za hribolazce

in (1871-48)
otroške obleke
se radi pozne sezone
prodajajo po znatno
znižanih cenah.

V. pl. Gerhauser
Stari trg št. 13.

Zadnje novosti
v modercih francoske
fašone.

„ANDROPOGON“

(Iznajdlitelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekaša-
oče sredstvo za rast las, katero ni
nikako sleparstvo, ampak skozi leta z
nenavadnimi vspehi izkušena in zajam-
ena neškodljiva tekočina, ki zabrani
izpadanje las in odstrani pra-
haje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi
že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast
las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasti
lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo
naravno barvo — Mnogoštevilna prizna-
oja. Cena steklenice 3 K.

Dobi se v vseh mestih in večjih kra-
jih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev
v Ljubljani pri gospodu

Váso Petričič-u.

V zalogi imata tudi gg. U. pl. Trn-
koczy, A. Kane, E. Sark v Ljub-
ljani in g. A. Rant v Kranju.
Dobiva se tudi v Novem mestu v
lekarni pri „Angelju“.

Preprodajalci popust. (213-33)

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. (2 05-33)

Po ustanovitvi kranjske hranilnice prvi v l. 1856 na Kranjskem ustanovljeni denarni zavod obrtnega pomožnega društva

registrirane zadrage z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 1/2 9. do
1/2 10. ure dopoldne in od 1/2 5. do 6. ure popoldne ter
jih obrestuje po 4 1/2 %, izplačuje pa obresti brez od-
bitka rentnega davka, katerega društvo samo plačuje
za vlagatelje.

Za varnost vlog jamči znatni rezervni zaklad, ki znaša 109.832 K
in je lastno društveno premoženje.

Sedež društva:

Ljubljana, Židovske ulice št. 8, v I. nadstropju
(v lastni hiši). (2638-18)

10% ceneje.

Velika božična prodaja!

10% ceneje.

„Angleško skladišče oblek“ v Ljubljani, Mestni trg 5.

Kamgarnske obleke, gladke in progaste x x x x x x x x x x x x x x x x
Obleke iz angl. ševitva v modnih barvah x x x x x x x x x x x x x x x x
Fine jaquet-obleke x x x x x x x x x x x x x x x x
Najfinejše salonske obleke x x x x x x x x x x x x x x x x
Angleški modni ulstri x x x x x x x x x x x x x x x x
Fini double-ulstri, temnosivi x x x x x x x x x x x x x x x x
Črne zimske suknje mandarin x x x x x x x x x x x x x x x x
Havelok iz kamelje dlake, rujav ali siv x x x x x x x x x x x x x x x x
Otroške obleke in ulstri x x x x x x x x x x x x x x x x
Otroške obleke v različnih barvah x x x x x x x x x x x x x x x x
Fine modne hlače, gorke in progaste x x x x x x x x x x x x x x x x

gld. 10.— x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 10.— x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 10.— x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 20.— x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 10.— x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 10.— x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 10.— x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 5.— x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 5.— x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 2.50 x x x x x x x x x x x x x x x x
„ 2.50 x x x x x x x x x x x x x x x x

Črni moderni paletot za dame z velikim ovratnikom
Črni in sivi cibolin paletot z velikim ovratnikom
Paletoti iz angleškega modnega blaga z ovratnikom ali brez njega
Najfinejši paletot za dame v stola-fasoni
Črni damski ovratniki, batirani
Najfinejši double-ovratniki s stola-fasono
Damski modni kostumi
Zimske jopice, podložene
Elegantni otroški plašči
Dekliške jopice v vseh barvah
Modri podvlečeni ovratniki z rdečo kapuco

Kožuhi za mesto in potovanje, mikado, v največji izbiri po čudovito nizkih cenah. Naročila po meri se najelegantneje in najhitreje
izvrše na Dunaju.

Kapamacsija & Bondi

(2976-11)

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatović, poslovođa.

Naznanilo.

ID. Zalaznik v Kanfanaru
preskrbuje že več let vinski trgovcem in gostilničarjem nakup vina in pošilja tudi malim odjemalcem naravna istrjanska vina po nizki ceni. — Stvarna pojasnila daje brezplačno.

Narodna gostilna
in prenočišče v lastni hiši, nasproti železniške postaje. (3052-8)

Kava in čaj

iz prve roke
to je naravnost od pridelovalca, torej popolno jamstvo za naravno, nepoparjeno kavo ob najnižjih cenah.

Naša nad 100.000 orolov velika posest na otoku Java se obdeluje jako umno. Naša kava in naš čaj sta zelo blagodišča in ukusna, pa jako izdatna. (3143-5)

kava Javallor, izvrsten, 4 3/4 klg. za gld. 6.65
" " fin, zelen 4 3/4 klg. za gld. 5.90
Javabasil, mešanec, 4 3/4 klg. za gld. 5.45
Pošilja se zadacano in franko, brez stroškov na vsako pošto.

Cenik brezplačno in franko.
TURK in dr.
veleposesnik na Javi.
Prodaja kave in čaja v lastni upravi.
Trst, via acquedotto, 62.

Janeza Irdine
zbranih spisov
je pravkar izšla prva knjiga:

Bahovi
buzarji in Iliri.

Prezanimiva epizoda iz južno-slovanske zgodovine.

Knjiga, važna za vsakega zavednega Slovenca.

Cena 4 3/4 —, po pošti 4 3/20.

Založil L. Schwentner
v Ljubljani. (208)

Istrijansko vino

domačega pridelka
prodaja lastnik vinogradov

Anton Paoluzzi
Cittanova, Istrija.

Cene franko na postajo v Trst:
Beli pinot . . . . . 17 gld.
Črni teran . . . . . " 14 "
Vino, belo, iz več vrst
grozdja . . . . . " 13 "

Ravno tako imam na razpolago
vinsko žganje.

Tistemu, ki dokaže, da moje
vino ni popolnoma naravno,
plačam 2000 K. 2821-18

Vzorce pošiljam zastoj.

Asti spumante

„kipeče vino“
velasloveče tvrdo
„L. Caudio & Co.“ v Vittoriji
priporoča najtopleje

Anton Stacul
trgovina s špecerijem in blagom
in delikatesami v Ljubljani.
Cena izvirne velike steklenice 250; pri nabavi 12
steklenic 5% popusta.

Tudi priporočam svojim p. n.
cenj. odjemalcem in obiščevalcem svojo
izborno in bogato zalogo raznovrstnih
delikates, kakor tudi različnih tuzemskih
in inozemskih mesnih izdelkov in
klobas, konzervirane ribe, meso in sadje.
Velika zaloga pristnih, najfinjših
in najbolj slovečih vrst francoskega in
tuzemskega šampanja, renskih, bordeauxskih,
avstrijskih, ogrskih, italijanskih,
španskih in grških vin. 2869-6
Pristni francoski in tuzemski konjak,
najfinjše vrste čaj, likerji itd.

Dobra kuharica

spisala Minka Vasičeva

je že izšla

v založništvu Lav. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obsega na 576 straneh več nego 1300 receptov
za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje
kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in
elegančno v platno vezana. (3212-1)

Hvali jo vsi: kuharica s svojega strokovnjakega
stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umov-
nega jezika, fina d-ma zaradi njene lepe, pri sloven-
skih kuharskih knjigah rednavadne opreme, in ko-
nežno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni
nič dražja, nego znane nenške kuharske knjige.

Za Božič kot navlaš:

gospodinj-kuharici se naj podari, ta naj pa za praz-
nike kuha in peče po njenih imenitnih receptih.

Ljubljana Gričar & Mejač Ljubljana

Prešernove ulice št. 9

priporočata

Prešernove ulice št. 9

svoje bogate zalogo
zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke, kakor tudi
najnovejših predmetov v konfekciji za dame.

Solidne cene.

(3038-8)

Točna postrežba.

Velika božična prodaja!!

se bo vršila od ponedeljka, dne 7. decembra, v novi trgovini z modnim blagom

A. Primožič v Ljubljani

na Mestnem trgu št. 25

(prej Goričnik in Ledenig)

po znatno znižanih cenah.

Prodajalo se bo po nizkih cenah: preproge, posteljne garniture, preproge za okna in stene, kozuhovino,
modno blago za ženske obleke, lepe modne barhente, nekaj sto ducatov batistovih žepnih robcev po 10 kr.
in višje. Kravate, srajce, okrog 500 ducatov pletenih moških nogavic, par po 9 kr. in višje. Platneni namizni
prti in serviete, med drugim tudi: vmerjene obleke v kartonih, adjustirane, cela obleka od gld. 150 višje. —
Svileno blago za bluže meter samo 55 kr — Modno progasto, čisto svilnato blago za bluže meter 85 kr. —
Modni žameti za bluže, 56 cm široki, meter 75 kr.

Vse blago v prtiličju in prvem nadstropju si lahko vsak ogleda, ne da bi se ga sililo kupiti. Neugajajoče se zamenja. (3190-2)
Razun tega bo v prvem nadstropju, odd. 5., do božiča razstavljenih dvojje zaslonil za postelje, izgotovljenih od gospic Zalke Novak
in Ruže Sever, mikalni umetniški deli, ki sta tudi na prodaj.

Ernesta Hammerschmidta nasledniki

MADILE, WUTSCHER & KO.

trgovina železnin in kovin

Ljubljana, Valvasorjev trg št. 6.

Največja zaloga železnih peči

vseh sistemov.

Velika izbira posod za premog, pečnih okrilj, pečnih pred-
stav z galerijo in brez galerije, kominastih stojal in komin-
stega orodja v različnih izpeljavah.

